

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

STIKKER

LIKVI DEDES

**STIKKER
LIKVIDERES**

STIKKER LIKVIDERES

af
OTTO ARK

FORLAGET „LIBERTY“

NR 1 OKTOBER 1945

INDHOLD:

Hvad er en Stikker?	Side	7 f
Danmark — Stikkernes Eldorado . . .	„	13
Hvordan bliver man Stikker?	„	18
Hvordan arbejdede Stikkerne?	„	27 f
Et prisgivet Folks naturlige Reaktion „		43
Kampen mod Stikkerne	„	50
Hvordan blev Stikkerne afsløret	„	58
Stikkerne likvideres	„	63
Manden bag Revolveren	„	75

HVAD ER EN STIKKER?

Før Krigen var Ordet Stikker kun lidt kendt og anvendt herhjemme af den simple Grund, at Sproget ikke havde videre Brug for det, da vort Samfund kun i ringe Grad afgav Grobund for Stickersystemet. Ordet er dog ingenlunde nyt, lige saa lidt som Stickersystemet er det. Men tyede man til et Leksikon for at faa Ordet forklaret, gik man oftest forgæves.

I Gyldendals Leksikon for 1932 finder man dog Ordet, og her forklares en Stikker som „en tidligere straffet Person, der for Betaling deltager i forbryderiske Forehavender i den Hensigt at skaffe Politi og andre Myndigheder Oplysninger og Bevismateriale.“

Denne Forklaring dækker i det store og hele Ordets Mening — i hvert Fald den Mening Ordet havde før Krigen. Siden er dets Betydning blevet udvidet til at omfatte enhver Person, der for eller uden Betaling angiver, „stikker“, en Landsmand eller Kammerat til de fjendtlige Magthavere, hvad enten den Paagældende selv paa Skrømt har deltaget i den omhandlede Aktivitet eller ej.

Ordet Stikker kan formentlig nærmere forklares derved, at Stikkeren billedlig talt stikker en Kniv i Ryggen paa sit intetanende Offer, en overlagt, hæsleg Gestus, der jo desværre er temmelig velkendt fra Dagligdagens fredelige Borgerliv.

Stikkertilbøjelighed og Stickersystem er formentlig lige saa gamle som Menneskeheden, men som officielt Vaaben i

Myndighedernes Hænder er denne foragtelige Fremgangsmaade afgaaet ved Døden samtidig med voksende Kultur og Civilisation.

I Forbryderkredse har det dog stadig floreret i større eller mindre Grad, og som Bevis for, hvor foragtet Stikkergerningen er, maa det fremhæves, at Stikkeri, Angivelse af sine Kammerater til Myndighederne, indenfor den kriminelle Underverden Jorden over naturligtvis anses for Forræderi og dermed for en Dødssynd, og meget ofte er blevet prompte efterfulgt af de forraadte Kammeraters Drab af Stikkeren, endog naar det, han har „stukket“ dem for, har været af temmelig underordnet Karakter. Saa strengt bedømmes Stikkergerningen i Samfundets Udskudskredse, — hvor meget mere Grund er der da ikke til at bedømme den allerstængest, naar Stikkeriet er naaet saa højt op i Plan, at det drejer sig om et Folks, en Nations, ja, en hel Verdens Civilisations Kamp imod barbariske Undertrykkere, der paa denne modbydelige Maade forraades af moralsk defekte Landsmænd.

Man har ofte i ældre Tid hørt om, at et Lands lovlige Politimyndigheder systematisk arbejdede med Stikkere for at faa Ram paa Forbryderkredse, — men man har næsten lige saa ofte hørt om, at et anstændigt Politi kun gjorde det meget nødigt, og at enhver anstændig Politimand saa paa Stikkerne med Foragt.

At bare Ordet Stikker er lige ilde anset i saavel Forbryder- som Politikredse, fik den, der skriver dette, et overbevisende Indtryk af ved et Tilfælde i 1942, da en yngre, københavnsk Kriminalbetjent, der var knyttet til Fremmedafdelingen paa Politigaarden, aabent udtalte, at han hellere vilde arbejde for K a n n s t e i n end for sine danske Overordnede! Til Oplysning tjener, at Kannstein var den første højere tyske SS-Officer, der under Besættelsen var sendt til Dan-

mark for i al „Stilfærdighed“ at virke lidt bag Kulisserne paa Politigaarden og snuse i vort Politis Fremmedregistre.

At jeg stejlede over Kriminalbetjentens aabenhjertige Forræder-Udtaalelse siger sig selv, og jeg kunde ikke lade være med at udbryde: — De er da vel ikke Stikker for Kannstein?!

Jeg kunde se, hvordan Manden formelig dirrede ved at høre Ordet Stikker, og jeg husker endnu tydeligt hans kolde Stemme og lige saa kolde Blik, da han tilstræbt roligt svarede: — Stikker? Jeg véd ikke, hvad det er!

Paa hvilket Parti Manden var, var der for mig ingen Tvivl om, — heller ikke om, at Ordet Stikker havde ramt ham som en Snært. Og at han blev meget utilpas ved den blotte Nævnelse af Ordet, skønt han som dansk Politimand ikke undsaa sig for at arbejde for det tyske SS og endog vedstaa det ganske aabenlyst og erklære, at han hellere vilde arbejde for det berygtede fjendtlige Politi, Menneskejæger- og Menneskepinerkorpset, end for sine danske Overordnede! Sagt parentetisk gik denne Kriminalbetjent i hvert Fald officielt under Jorden den 19. September 1944, men hvad han har bedrevet illegalt i Tiden derefter, er jeg uden Kundskab om. At der blev advaret imod ham i den illegale Presse siger sig selv.

Men tilbage til Stikker-Begrebet.

Der er nu næppe et Barn i Danmark, der ikke kender Betegnelsen Stikker lige saa godt som Betegnelsen Frihedskæmper og véd, at en Stikker er en Forbryder og Landsforræder af værste Slags, et Hundrede Procents Skadedyr. En Person, der har begaaet den utilgivelige Skændselsgerning med koldt Blod og som oftest for god Betaling at have angivet Landsmænd til Gestapo, hvilket i mangfoldige Tilfælde har været ensbetydende med, at den eller de paagældende Landsmænd har faaet en uhyggelig Skæbne under Hipo's

eller Gestapos Tortur paa Dagmarhus, i Shellhuset, Vestre Fængsel eller andre lignende Steder i en tysk Koncentrationslejr.

Og lige saa ofte har det haft samme frygtelige Skæbne til Følge for endnu flere Mennesker end netop den, der er blevet „stukket“, — han eller hendes Familie eller Paarørende, eller de Kammerater Vedkommende havde indenfor det illegale Arbejde. Naar en Stikker har været i Virksomhed og haft Lejlighed til at angive en god dansk Mand eller Kvinde, der ikke har naaet at gøre sig usynlig, inden Gestapo var over dem, har det i mange Tilfælde været som et Stenkast i Vandet, der har faaet Ringene til at brede sig mere og mere, — sagt med andre Ord, det kunde ofte foraarsage en Oprulning af illegale Grupper, der krævede et stort Antal Ofre og spredte Ødelæggelse, Sorg og Lidelse omkring sig, samtidig med at store Dele af det illegale Arbejde blev forpurret...

Man forstaar, at Stikkerne var de farligste og uhyggeligste Fjender af alt illegalt Arbejde, der jo udelukkende havde det ene Formaal at arbejde med paa Virkeliggørelsen af Danmarks Frigørelse fra den nazistiske Kvælerslanges knusende Fåvntag.

Nazisoldaten var kendelig paa Uniformen, om ikke paa andet, men Stikkeren kom sledskende formummet som en god dansk Mand eller Kvinde, der intet hellere vilde end arbejde med illegalt. Han kom som den ene Landsmand til den anden, var klædt som vi og talte samme Sprog, han foregav at være Patriot og viste det ofte ogsaa i Gerning, saa man maatte tro ham ... og naar han havde aflagt Bevis for at være en af vore egne i Sind og Skind, saa slog han til med en Bøddels Koldblodighed og solgte sine Landsmænd og deres heroiske Kamp mod Overmagten til vort Lands Fjender! Det var værre en tidligere Tidens Slavehandel, som ethvert anstændigt Menneske afskyer og forbander, — det var et

koldblodigt, overlagt Salg af sine egne, der kæmpede saa ulige en Kamp for at værne deres Land og alt, hvad de havde kært i denne Verden.

Naar Stikkernes Virksomhed i Danmark under Tyskertyranniet skal gøres op, bliver Resultatet lige saa uhyggeligt som beskæmmende. Stor Vanære og stor Fortrød har de danske Stikkere bragt over deres Land og Folk, — Vanæren manifesterede sig blandt andet deri, at i intet andet undertrykt Land fandt Tyskerne saa mange og saa villige Stikkere som i Danmark, — i det Land, der ansaa sig selv for et af Verdens højest kultiverede og civiliserede. Hvilket ogsaa har givet sig Udslag i, at det engelske Sprog, har optaget en ny Glose, og at det har taget denne direkte fra Dansk, nemlig Glosen: **t o s t i c !**

Man kan spørge sig selv, hvordan et Menneske kan synke saa dybt, at det udleverer Landsmænd, der vover Liv og Velfærd i aktiv Bekæmpelse af den Fjende, der brutalt og blodtørstigt har overrumplet deres fælles Fædreland, til denne samme Fjende for lumpne Penges Skyld, for de mest skidne Judaspenge, der kan tænkes, — ja, hvordan den ene Landsmand kan angive den anden for endnu mindre.

Man staar nærmest stum med Svaret, — skammer sig inde i sin Sjæls Inderste over, hvordan det maa blive. For oftest kan der kun svares med det ene Ord: Pengene! Det laveste og skændigste af alt Profitbegær ligger i 99 af 100 Tilfælde bag den gemene Handling som eneste Drivfjeder. Det er Judaspenge, Blodpenge, der sjakres om med Landsmænds Liv og Fædrelandets Velfærd som modsvarende Valuta. Det er den gemeneste Handel med levende, anstændige, tapre Mennesker, — det mest samvittighedsløse af alt samvittighedsløst.

Naar man betænker, at de danske Frihedskæmperes Indsats under daglig Livsfare for dem selv, deres Paarørende

og deres Medkæmpere var en organiseret Del af de Allieredes Kamp mod den Tyran, der vilde udslutte hele Verdens Frihed og Selvstændighed og gøre os alle og vore Efterkommere i tusind Aar, ja, for evigt, til elendige Slaver for det barbariske tyske „Herrefolk“, ja, saa forstaar man ogsaa til fulde Omfanget og den afgrundsdybe Skændighed i Stikkernes Forbrydelse. I sit Verdensangreb spillede Hitler paa alle Infamiens Streng, — de spændte over et vidt Register, indenfor hvilket ogsaa hele Stikkersystemet havde sin store og vigtige Opgave. For hver Gang en Stikker havde Held til at forraade en Landsmand, betød det et om ogsaa nok saa lille Skridt fremad for Hitler imod Sejren...

Støvletramperen i den skimmelgrønne Uniform var Hitlers aabenlyse Soldat, der myrdede andre Nationers Mænd og Kvinder. Stikkeren var Hitlers hemmelige Soldat, der var gaaet i Fjendens Sold og forraadte sine Landsmænd.

Uden at have noget som helst tilovers for den støvletrampende Voldsmand og Morder i den skimmelgrønne Uniform, er det desværre nødvendigt at sige, at Stikkeren var en Grad værre.

En afgørende Grad!

Og den, der er i Besiddelse af sund Retfærdighedssans, er ikke et Øjeblik i Tvivl om, at den eneste passende Straf for denne Landsforræder er Døden..

DANMARK, — STIKKERNES ELDORADO

Det er sørgeligt at skulle sige det, men en Overgang saa det ud til, at Hitler havde vundet sig mange Hjælpere i Danmark.

Ikke officielt naturligvis, Løgnen var stærkt udbredt paa det Omraade, — et første Resultat af det Goebbel'ske Løgnvaaben.

Det var ikke saadan, at Nazismen vandt mange Tilhængere, — selv i Hitlers største Velmagtsdage, da han havde hele Europa under sine Jernhæle, sygnede Nazismen som Parti hen i Danmark. Der var noget, der holdt selv Hitlers hedeste Tilhængere, Medløbere og Hjælpere i Danmark fra at slutte sig til Partiet, — Frygt har det næppe været, eftersom et Overtal her i Landet i Hitlers store Dage sikkert troede paa en tysk Sejr. Snarere har det være en Slags Skamfølelse, trods alt ... og maaske en Frygt for Partisanforfølgelse ...

Den inderste Grund er maaske snarere den, at alle de Danskere, der i Gerning hjalp med paa at hale en nazistisk Sejr i Land, ikke i og for sig tænkte paa at gavne Hitlerstyret, men udelukkende paa at hygge deres egne Kartofler paa egoistisk Vis. Kort sagt, disse ormstukne Individer havde kun i Sinde at gavne sig selv og rage den størst mulige økonomiske Gevinst til sig.

Tyskerne gned sig i Hænderne.

Dette fede, lille Land, det var i Sammenligning med det Tyskland, de selv havde udmarvet under Parolen „Kanonen

statt Butter“, i Sandhed et Eldorado, der flød med alle gode Sager.

Her var alt, hvad Hjertet og Maven og Rovgridskheden begærede, — og d'Herrer Tyskere behøvede blot at bukke sig for at faa det altsammen, — hvilket paa godt Tysk vil sige at holde os Maskinpistolen for Næsen og for et Syns Skyld faa skrevet nogle grinagtigt ligegyldige Debettal op i Nationalbankens Bøger. Spekulationen var jo lige til, — naar Tyskland havde vundet Krigen, tilhørte hele Verden og altsaa ogsaa Danmark „Herrefolket“, og saa var der naturligvis ikke noget at betale. Og skulde det umulige ske, at Tyskland gik hen og tabte Krigen, naa ja, saa var Ulykken ikke saa stor, for saa kunde det simpelthen ikke betale!

Ægte tysk Ræsonnement, — ligegyldig om det gik til Himmels eller ad Helvede til, Regningen skulde de undertrykte nok komme til at betale!

Et Udslag af Tyskernes specielle Syn paa Danmark og Danskerne er deres mange „Kælenavne“ for os, — ingen af dem naturligvis smigrende ment. Selv deres største Medløbere foragtede de jo inderst inde, grinte ad og var parat til at lade i Stikken eller direkte forraade...

„Det forjættede Land kaldte de Danmark lige efter 9. April. En Maaned senere, da de store Kæmpe fandt Sted i Belgien og Frankrig, hed det blandt de tyske Soldater om vort Land: „Dødens Venteværelse“. Her fik de tre Dage til at æde sig mætte i, inden de blev sendt til Fronten.

Danskerne hed „Die dumme Dänen“ og „Die dänische Schweinhunde“.

Senere da hans Stormægtighed „Dr.“ Bøst kom til og var blevet gal i Hovedet paa os, skar han Tænder og hvæsedede: — Dette lille, latterlige Land!

For de tyske Flygtninge; Herrefolkets sidste Kraftopbud

til at oversvømme os med, blev Danmark „Flødeskumslandet“ o. s. v.

Men et Eldorado var og blev Danmark i Tyskernes Øjne, — de begreb ikke, hvordan det kunde gaa til, at Landet trods al Udplyndring dog vedblev at være leveringsdygtigt paa alle livsvigtige Omraader, og at Danskerne ikke døde af Sult som Nordmænd, Hollændere, Polakker og andre ulykkelige Folk, de havde forsøgt at lære Nyordningens Velsignelser...

Desværre var det ikke blot paa de materielle Goders Omraade, Fjenden ansaa vort lille Land for et Eldorado. Det var ogsaa paa de mindre hyggelige Omraader.

Blandt Tyskerne hed det, at i Danmark kunde de faa alt, hvad de vilde have ... og at die dumme Dänen ikke forstod, at de selv betalte for det! Alt kunde de faa, lige fra villige Tøse til Mad, krigsnødvendige Fabrikationer og aktive Hjælpere af enhver Slags. Det var desværre ikke Usandhed.

De vandt aldrig ret mange Proselytter for selve Nazismens Lære, men de vandt paa alle Omraader Folk for sig, der vilde tjene Penge. Selv paa de mest sjofle og skidne Omraader.

Smaa fire Millioner Indbyggere havde Danmark, — deraf maa man regne, at vel hundrede Tusind gik Tyskernes Ærinde til deres egen pekuniære Fordel.

Hundrede Tusinde, — kun en Menneskeklat i Forhold til Europas mange Millioner, men forfærdende mange i Forhold til vort Lands Størrelse.

De var ikke lige store Landsforrædere allesammen, disse hundrede Tusind, mange af dem kunde affærdiges med et beklagende Skuldertræk og Foragt. Men der var ogsaa farlige og betydningsfulde Landsforrædere iblandt, hvis Virke havde uhyggelige og skæbnesvangre Konsekvenser, først og fremmest de store Værnemagere og de, der aktivt kæmpede imod deres Landsmænd og forraadte dem og deres Sag.

Hundrede Tusinde, — kun to og en halv Procent af Danmarks Befolkning, men det var disse faa Procent, der var dominerende i Tyskertiden, det var dem, der prægede vort Land og skabte dets Ansigt overfor det store, frie Udland. Og kompromitterede os.

De 100 Procent var Hitlerismen aldrig opsat paa at erhverve sig som tro Nazister, — paa den Maade vilde der jo ikke være blevet noget Herrefolk, thi Herrefolk-Ordningen forudsatte jo, at kun Tyskerne selv og deres hedeste Tilhængere rundt om i Verden skulde udgøre Herskerklassens, mens de øvrige 80—90 Procent af Menneskeheden skulde være „Herrefolket“s Slaver. Hvis vi derfor allesammen var blevet overbeviste Nazister med Herrefolkstendenser, saa var det blevet en Katastrofe for Systemet.

Nej, Hitler ønskede kun at vinde nogle faa Procent for sig i hvert af Europas Lande, thi naar alle de øvrige var blevet totalt afvæbnet og underkuet, saa var nogle faa Procent bevæbnede Banditter nok til at holde dem nede i Slaveri. Og disse faa, men tilstrækkelige Procent fandtes ogsaa i Danmark.

Hr. Hitler og hans Medkumpaner gned sig endda i Hænderne over, at det viste sig saa let at fremskaffe de nødvendige danske Landsforrædere til at gaa hans Ærinde og være med til først at underminere, derpaa at terrorisere og udplyndre Danmark.

Mere end villigt strømmede disse Landsforrædere af alle Afskygninger til de forskellige Nazi-Smaahoffer i vort Land og tilbød deres Tjeneste, og Tilbudet blev naturligvis modtaget.

I Dagmarhus i København antichambrede de fleste af dem, krybende og ækle og smiskende.

For Pengefortjeneste var de til de høje Naziherrers Disposition.

De meldte sig alle, Værnemagerne, Stikkerne, Tøsene, Fri-
korpsfolkene og Hipoerne. -

Og lod sig indrullere i den udødelige Skare, der fylkede sig
om Tusindaarsriget!

Det er til hele Danmarks uafvaskelige Skam, at de høje-
ste tyske Myndigheder offentlig udtalte, at i intet andet
Land i Europa var det saa let at skaffe de fornødne Lands-
forræder-Haandlangere som i Danmark!

HVORDAN BLIVER MAN STIKKER?

Nazisme, Sadisme, Satanisme!

Det er de tre Ord, der karakteriserer Hitlervældet, det største Gangstervælde Verden har set, det de havde til Hensigt at undelægge sig hele Kloden.

Det byggede udelukkende paa alt, hvad der er brutalt, sjofelt, infamt.

Ondskaben og Gemenheden parret med den mest grænseløse Selvforherligelse var dets Religion.

Løgner stod Fadder ved dets Daab, nærrede dets Tilhængere og fulgte det til dets Grav i „Tusindaarsriget“s Ruiner. Med en Mand som Hitler i Spidsen kunde det heller ikke være anderledes.

Saa interessant det ogsaa kunde være, tilsigter dette Skrift ikke en Analysering af hans Psyke, men det kan fastslaas, at dennes Bestanddele er nøjagtig de samme, der gaar igen i hele Nazisystemet.

Det er, som om Skaberen — eller Skaberne — af den nazistiske Ideologi og Kultus rent videnskabeligt har gransket alle Nationer og alle Folkeslag og specielt den kriminelle Underverden i alle Lande og deraf taget alt det værste til Forbillede, forstørret det op i et gigantisk Maal og saaledes skabt den nazistiske Lære.

Hele Verden forfærdedes engang med Rette over det uhyrlige Gangstervælde, der dominerede og terroriserede især Chicago, men som forlængst er udryddet med haard Haand.

Naar Hitler før Krigen blev kritiseret fra Amerika, sva-

rede han altid med at ironisere over Chicago-Gangsterne. Samtidig kan man forestille sig ham siddende i sin Højborg og betaget studere hele det samme Gangstervælde igennem en Lup, der forstørrede ti Tusind Gange ... for pludselig, naar han havde undersøgt det til Bunds, at fare op med Fraaden om Munden og i ekstatisk Begejstring brøle til sine Medsammensvorne Göring, Himmler og Goebbels: — Her har jeg Løsningen! Saadan skal det være, — bare i gigantisk Format!

Der kan ikke nævnes den udspekulerede Slyngelstreg, den brutale Raahed, den kyniske, sadistiske Forbrydelse eller den vanvittige Forvildelse, som Nazismens Fædre ikke med Begejstring har kastet sig over, tilegnet sig, sat op i højeste Potens og indkorporeret som en hellig Bestanddel af Nazismens Lære.

Og som de ikke har ført ud i Livet med samvittighedsløs Konsekvens.

De vidste nøjagtig, hvordan Verden skulde belyves til at forholde sig afvæbnet og blive i Ro, mens Hitler overrendte det ene lille Land efter det andet. De vidste nøjagtigt, hvordan de paa Trods af alle Traktater og Løfter skulde opbygge Verdens største Voldsmaskine i Hemmelighed og bruge den — hazarderet ganske vist — i det psykologiske Øjeblik. De vidste nøjagtig, hvordan de skulde først underminere med Propaganda og derefter voldtage og endelig ved Hjælp af Forrædere undertrykke Europas Lande, et efter et. De viste i Praksis, hvordan et saadant fuldendt System med hemningsløs Vold kan slaa Europa i Jorden og holde det nede i Undertrykkelse og Slaveri.

Men de vidste ogsaa, d'Herrer Kolossal-Gangstere, at naar det første lammende Chok var ovre, saa vilde de Undertrykte vaagne til Modstand, først passivt, siden aktivt.

De kunde sagtens holde et lille, overrendt og forraadt Dan-

mark nede med Bajonetterne, men pacificere Landet kunde de ikke. Ikke selv da.

De kunde ved det ene Kup efter det andet sætte Regering, Rigsdag, vort Militær og Politi ud af Spillet, — men for hver ny brutal Gemenhed saaede de Modstandsviljens Sæd.

Det var denne Modstandsvilje, de maatte give op overfor med de prøvede Midler, Bajonetterne. Men snu som de var og helbefarne paa alle Infamiens Omraader holdt de andre Midler i Baghaanden hertil.

Et af de vigtigste var Stikkerne.

Overfor et frihedselskende og modstandsvillende Folk kunde Militæret ikke stille andet op end total Udryddelse med Geværer og Kanoner og Bombere ... og det havde Hitlervældet af saa mange Grunde ikke Raad til. At udslette det danske Folk totalt, hvad havde været Hitler en let Sag, men havde ogsaa været at save en af de fedeste og skønneste Grene af det Træ, han selv sad i. Denne Udvej duede ikke.

Saa var der Gestapo med Terror og Tortur og Kencentrationslejre.

Heller ikke det hjalp.

Hele Landets Folk kunde af praktiske Grunde ikke slæbes i Koncentrationslejr. Virkningen vilde paa det nærmeste havde været den samme, som hvis Hitler havde udryddet alle Danskerne med Ild og Sværd.

Nej, Gestapo kunde kun slaa ned paa maa og faa, og det var ulykkeligt nok for dem, det ramte ... men Modstandsviljen blev ikke svagere af den Grund, tværtimod.

De tyske Gestapobanditter var ikke saa kloge, som de selv paa Forhaand troede. Det var dem simpelthen umuligt at komme en Modstandsbevægelse til Livs, der dækkes af 90 Procent af den danske Befolkning.

De kunde faa Ram paa enkelte Patrioter og enkelte Grupper. Men da Modstandsbevægelsen var blevet kraftig og godt

organiseret og centraliseret med Frihedsraadet i Toppen, da stod Gestapo alene magtesløs.

Her er det, Stikkerne sættes ind. Her er det, disse modbydelige Skadedyr skal gavne Hr. Hitler!

Stickersystemet indgik paa Forhaand som en vel tilrettelagt og organiseret Bestanddel af Hitlers Terrorregimente, der holdtes parat til at sættes ind i det givne Øjeblik.

Naturligvis virkede ogsaa dette System fra den første Dag, Hitlerbanditterne oversvømmede det sovende Danmark. Ja, længe før! Men da kaldtes Stikkerne slet og ret Spioner og var enten Tyskere eller Udlændinge i Tyskernes Sold, der var sendt hertil, enten som maskerede politiske Flygtninge, som Turister, som Vandrefugle (!!!) ... eller som fredelige Borgere, der i al Stilfærdighed bosatte sig i det gæstmilde Danmark. Allesammen spionerede de paa Kraft og sendte lange Indberetninger til Gestapo i Berlin om Danskere, der bestemt ikke var venligt stemte overfor Hr. Hitler & Co.

I samme Baas kan mange af Fænomenet Fritz Clausens SA-Drenge og -Piger anbringes.

Senere, efter Besættelsen, blev Flertallet af de i Danmark bosatte Tyskere veritable Stikkere. Nu kunde de Sproget til Gavns og forstod for mangs Vedkommende at skjule deres virkelige Nationalitet og Hensigter og gøre et godt Stykke Stikkerarbejde i Marken blandt deres intetanende danske Venner og Bekendte.

Men selv det var ikke nok. Der maatte endnu skrappe Midler til, da man kom hen til anden Halvdel af 1943, hvor Sabotagen og al anden aktiv Modstand tog Fart. Nu maatte der rekrutteres ægte danske Stikkere.

Og de blev rekrutteret i stort Tal!

Der blev naturligvis ikke ligefrem averteret efter dem, men det var desværre heller ikke nødvendigt. Under en vis politisk Spænding i et Land dukker den Slags frem saa at sige

af sig selv, fordi de har en mærkelig Evne til at snuse sig til det rette Øjeblik. Det ligesom ligger i Luften, — og synes at være en lige saa regelmæssig Foreteelse som Ukrudt i den Ager, der ikke længere kan holdes i Ave.

En Hviskekampagne kan ogsaa gøre Underværker, og naar det rygtes Mand og Mand imellem, at man ved Henvendelse paa Dagmarhus kan tjene en Plovmand nemt og diskret ved bare at hviske et Navn i Øret paa en Gestaposjæl, og det behøver endda ikke være et Navn, man er helt bombesikker paa har foretaget sig noget videre, for Resten skal Gestapo nok selv ordne uden at Ens Navn nogensinde kommer frem, saa naar Rygtet efterhaanden ogsaa de moralsk raadne Individuer, der er modne til at blive Hitlers mest svinske og infame Lakajer.

Og paa den Maade kan man ogsaa, hvis man har en Bekendt, man ikke kan lide, skønt han egentlig aldrig har gjort En noget — eller endnu bedre, hvis han har gjort En noget (f. Eks. afkrævet En et skyldigt Beløb, man har laant engang), nemt og smertefrit faa baade Hævn i al Hemmelighed og en pæn Fortjeneste i Tilgift.

Og selv om den, man har angivet, alligevel ikke selv skulde være illegal, men bare ikke kunde li' Tyskerne, saa er der dog en vis Mulighed for, at han kender en eller anden, der maaske heller ikke selv just er i illegalt Arbejde af Betydning, men som sikkert ved noget om en eller anden længere ude i Periferien...

Svikmøllen sættes i Gang, Gestapo er til at begynde med taknemmelig for lidt og forstaar at „arbejde“ med en sagtmodig og uskyldig Dansker med Kone og Børn og pæn Stilling, som han altsammen er meget øm over og nødig vil se i Fortræd, paa en saadan Maade, at der efterhaanden kommer en Slags Resultat ud af det...

Og Stikkeren, der har tjent sine første Penge saa let og

tilmed opnaaet en personlig om end lav Tilfredsstillelse over for et Medmenneske, han har et Horn i Siden paa, han fortsætter saa smaat ad den samme Bane. Men efterhaanden forlanger Gestapo haandgribelige Resultater, Stikkeren maa sætte Dampen op, hvis han ikke selv vil falde i Unaade med paafølgende kedelige Konsekvenser ... og snart er det Skruen uden Ende. Gestapo ser nemlig sine Folk an, og er det en brugbar Mand, sidder han i Saksen og kan kun meget vanskeligt komme ud af den igen.

Dette er kun een Maade at blive Stikker paa, men der er mange andre, uden at der dog er større principiel Forskel. Personligt Nag, forbryderiske Tilbøjeligheder, Samvittighedsløshed og Pengebegær er den almindeligt drivende Kraft.

Hvad kan de saa tjene ved deres Haandtering, disse Hædersmænd til Stikkere? Og hvor mange af dem har der været i vort Land under Besættelsen?

Det er svært at svare paa. Men det er umiskendeligt, at der har været et overmaade stort Antal Stikkere, — Angivelserne af Landsmænd for Deltagelse i illegalt Arbejde har desværre været legio. De løber op i Tusinder, selv om mange af dem har været meget spinkle, og de Angivne heldigvis i mangfoldige Tilfælde har reddet sig ud af Kniben paa den ene eller den anden Maade.

Det er kun et Faatal af Stickersager, der endnu er kommet rigtigt frem for Offentlighedens Øjne, og mange Stikkere vil desværre gaa helt fri.

Mange af Lejlighedsstikkerne, der kun har optraadt i Rollen en enkelt Gang, er igen forsvundet ud i Ubemærkethedens Mørke, i den anonyme Mængde, uden at de er blevet indregistreret i Nazisternes Kartoteker over deres Hjælpere. Desuden er mange Optegnelser og Kartoteker forsvundne i Ruindyngerne efter Nazifallitboet, — meget af Skidtet er gaaet op i Røg og Ild, enten forsætligt da „Herrefolket“

„ryddede op“ efter sig, eller tilintetgjort af Bombardementer og Kamphandlinger.

Men Modstandsbevægelsen, der har haft mange Øjne i Gang, har i Tide noteret sig et stort Antal af Hædersmændene. I mange andre Tilfælde er Ofrene for Stikkernes Virksomhed selv blevet klar over, hvem deres noble Banemænd var, — og de, der er sluppet fra Gestapo, Hipo og Koncentrationslejrene med Livet i Behold kan ofte afsløre dem, der stak dem.

Endelig er Gestapolederne, Hipoerne og SS-erne gennemgaaende nogle fejge Bæster, der ikke undser sig for at røbe deres Medskyldige, hvad jo kun kan blive til Nytte for os andre under Forsøget paa at opklare de talløse Forbrydelser mod Patrioter.

Det rigtige Antal af Stikkere, der har opereret i Danmark, er umuligt at fastslaa nøjagtigt, men alene Modstandsbevægelsen havde opnoteret og sikrede sig ved Kapitulationen adskillige Tusinde af Racen. Desværre fordrer den Retsorden, der igen er indført her i Landet, og som Forræderne ufortjent nyder Fordel af, at der præsteres saadanne Beviser mod Misdæderne, som hører vort gamle Retssystem til, og de lader sig beklageligvis ikke altid fremskaffe, skønt der foreligger op til Hundrede Procents Sandsynlighed for, ja, positiv Viden om, at de Paagældende er Skyldige. Det kan føre til forargelige Frifindelser set paa Baggrund af at Nazibestierne jo aldrig brød sig en Døjt om, hvorvidt der forelaa Beviser imod deres Ofre. En Mistanke, en tilfældig Angivelse var tit mere end nok til, at en god dansk Mand eller Kvinde kom i største Fortrød og Ulykke.

Hvad Stikkernes økonomiske Gevinst angaar, er der naturligvis meget større Forskelligheder.

For de smarte Stikkere var det en saare lukrativ Bestilling, hvad enten den nu spekulerede i Avancement indenfor

Hipo, SS eller Gestapo, eller de holdt sig udenfor de officielle Mordergrupper og bare optraadte som et Nummer eller et Dæknavn hos deres tyske Herrer og halvt eller helt anonymt indkasserede vægtige Nationalbankpenge.

En af de Stikkere, der blev taget i første eller anden Omgang, forøvrigt en Mand, der engang for mange Aar siden havde været Kornet i den danske Livgarde, maatte i Dommervagten indrømme, at han paa Stikkervirksomhed for Herrerne paa Dagmarhus havde tjent over hundrede Tusind Kroner paa et Aar, og det er notorisk, at adskillige andre Storstikkere har tjent endnu mere.

Iøvrigt var Stikkernes Betaling stærkt varierende, dels efter Betydningen af de Ofre, de bragte i Tyskernes Vold, dels efter hvor frække Stikkerne var som „Forretningsfolk“, — og endelig dels efter, hvem Stikkernes Arbejdsgivere var, — Folkene paa Dagmarhus med Best og Pancke i Spidsen, Bovenstepen og hans Forbryderslæg i Shellhuset eller Hipobanditterne paa Politigaarden.

Ofte blev Stikkerne selv taget ved Næsen af deres højere eller mindre høje Arbejdsgivere, i andre Tilfælde tog Stikkerne deres Arbejdsgivere ved Næsen, hvad dog hurtigt viste sig højst risikabelt for dem.

Der er Eksempler paa, at Stikkere har solgt deres Landsmænd til Fjendens naadeløse Tortur for faa Kroner eller gratis bare af privat Hævntørst, og der er Eksempler paa, at der fra Dagmarhus er udbetalt op til en Snes Tusind Kroner eller mere for ganske faa, men for Fjenden værdifulde Oplysninger. Det var meget op og ned og slet ikke efter fast Takst, undtagen hvor Stikkerne havde ladet sig fast knytte til Gestapo eller Hipos eller Sicherheitsdients Spionagestab.

Det er ogsaa hændt, at Stikkere, der er kommet med „Fiduser“ til Fjenden, simpelthen er blevet taget i Kraven og tvunget til at arbejde fast for Tyskerne under Trusler og

uden iøvrigt at faa noget videre for det i økonomisk Henseende.

Endelig maa man regne med, at saa godt som hver eneste Tyskertøs og Feltmadras i Landet saavel som Tyskerentreprenørerne og de „forkerte“ Forretningsmænd alle mere eller mindre optraadte som Stikkere for at skaffe sig Fordele.

I hvert Fald, Stikkernes Antal var uhyggeligt stort, — og det er uhyggeligt store Summer, der alt i alt er vandret fra den danske Nationalbank via Tyskerne i Stikkernes Lommer.

Endelig bør det ogsaa siges, at der i Besættelsesaarene op til Slutningen af 1943, da den „danske“ Regering og Rigsdagen endelig takkede af, var ikke saa faa Individier, der var blevet helt rundtossede af den megen udsprede Begrebsforvirring fra de hjemlige Autoriteter, og som ligefrem bildte sig ind, at de gjorde en god, dansk Gerning i fuld Overensstemmelse med Landets danske Myndigheder ved at optræde som Angivere, blot nogen kom til spontant at sige ved Synet af en Tysker eller en tysk Flyvemaskine i Luften: — Bare han dog vilde skvatte ned og krepere! —

Ak ja!

HVORDAN ARBEJDEDE STIKKERNE?

z

Her maa sondres mellem de „tilfældige“ Stikkere og dem, der i større eller mindre Grad har gjort Stikkeriet til deres Erhverv.

De første var moralsk betændte Individier, der tilfældigt var kommet i Besiddelse af Viden om Landsmænds illegale Virke eller antityske Indstilling, og en Dag ikke længere kunde modstaa deres forbryderiske Trang til at omsætte denne Viden i klingende Judaspenge.

De andre, de „Professionelle“ af alle Grader og Afskygninger, havde ofte deres Specialer.

Kun Folk med saa gemen Natur og Tankegang som Hitler, Rosenberg og de øvrige Nazikonger kunde finde paa at gøre Stikkeriet til et gigantisk og betydningsfuldt fast Led i en hel Samfundsopbygning.

Det er ikke for meget sagt, at Stickersystemet var en af Hitlervældets største Hovedhjørnesten, og det indpodedes allerede fra Starten samtlige tyske Børn, at deres første Pligt foruden Lydighed mod Føreren og alt det dér var at tjene som hans Øjne og Ører overfor alt og alle, selv deres Forældre og Søskende, og straks give Beretning til deres Ledere, hvis der faldt det mindste antinazistiske Ord indenfor Hjemmets fire Vægge. Følgen var naturligvis, at alle i Tyskland mistænkte og mistroede alle, og at de alle som én havde Pligt at optræde som Stikkere overfor hverandre. De videre Følger af dette lige saa afskyelige som forraaende og nedbrydende System kender enhver i den evige Angst og

Utryghed, der var hos enhver Tysker, — et effektivt men til syvende og sidst for Tyskland selvmorderisk System, da al Tillid og Sjælsro blev undergravet og dermed ogsaa psykisk Balance og Modstandskraft.

Dette System førte Hitlerismen naturligvis med sig til de undertrykte Lande og satte det i Sving i videst muligt Omfang. Det saaede ogsaa megen Gift og megen Fortrød om sig, selv om det naturligvis aldrig lykkedes Nazisterne at trænge ind i danske Hjem med det i nogen videre Grad. Det skal siges til danske Børns Ros, at ikke mindst de var immune overfor Hitlerismens Gift, — et af de faa virkelig gode Varsler for Danmarks Fremtid!

Men i saa vidt Omfang det lod sig gøre, indførte Tyskerne Systemet herhjemme, — det skuldes kendes og vides, at Gestapo havde Masser af Danskere i sin Tjeneste, og at ingen Patriot kunde vide sig sikker noget Sted, — Gestapo lyttede og spejdede overalt, selv hvor man slet ikke skulde kunne vente det.

Husker De ikke Telefon-Angsten og -Usikkerheden, der hurtigt bredte sig over hele Landet efter Tyskernes „ven-skabelige“ Ankomst? Den var et typisk Barn af Systemet! Men det medførte, at alle, der arbejdede illegalt, nødigt udtalte sig alt for tydeligt eller alt for meget i Telefonen, — og da i hvert Fald ikke i deres egen, — og slet ikke, hvis man havde en Medpart paa Traaden!

Selv om Angsten for Telefonspionagen turde være stærkt overdrevet, saa var der en naturlig Forklaring paa den, og den medførte, at Folk tog Forsigtighedsregler, der sinkede mangt og meget, ogsaa hvor der skulde handles hurtigt.

Som omtalt ventede der allerede før 9. April Tyskerne et veludviklet Spionage- og Stikkernet i Danmark, vel tilrettelagt paa Forhaand. Dette bestod af de herboende tyske Kredse, hvoraf kun meget faa kan siges at have forholdt sig

loyale overfor Danskerne og den danske Stat. Langt den overvejende Del — tænk blot paa Sønderjylland! — var paa Forhaand organiseret til Udøvelse af Spionage og Angiveri, og selv Tyskere, der havde nydt danske Gæstfrihed igennem mange Aar, var Hitlers mere end villige og mere end begejstrede „Medarbejdere“ her. Men disse Kredse fortsatte og udbyggede kun et Forræderarbejde, der forlængst var sat i Sving, og som havde affødt, at der ventede Nazi-Invasionshæren et stort og allerede godt bearbejdet Materiale i den Henseende.

Nazipolitiet selv kom naturligvis med et stort Stikkergross i sine Rækker, veluddannede Specialister, der talte perfekt dansk og var klar til straks at gaa i Aktion med yderligere Udbygning af Systemet.

Proselytterne blev hurtigt vundet, — og stadig flere meldte sig til gennem alle Besættelsesaarene.

Hele denne Hær af betalte Spioner, Stikkere og Provokører blev lagt som et stort Net over Danmark, og dets Masker blev gjort tættere og tættere, efterhaanden som Arbejdet udspecialiseredes.

Stikkerhæren blev naturligvis ledet af tyske eller østrigske Nazister, — enhver Dansker kender de mest berygtede Topfigurer indenfor hele det store og uhyggelige Galleri, vi i Tidens Løb er blevet præsenteret for, nemlig den „højere“ Politigeneral Pancke og den mest berygtede af dem alle, Bovensiepen i Shellhuset, som vist selv Pancke og Best, skønt officielt af højere Rang, maatte ryste i Bukserne for. Indenfor Tyskernes hemmelige Politiorganisationer var der jo yderligere særlige Spionageorganisationer, der holdt Øje med de andre Medlemmer af Kleresiet, udbygget efter det kinesiske Æskesystem. Bovensiepen paastaas saaledes at have haft direkte Rekurs til selveste Overdjævelen Himmler og Fuldmagt til om fornødent at arrestere og likvidere

baade Best og Pancke, hvis de skulde vise sig svage i Koderne.

Udenom og under Lederne skarede hele Stikkerhæren sig saa, bestaaende af Tyskere, Danskere, Hollændere, Fransk-mænd, Balkanesere, Russere o. s. v., — Quislinger, der var villige til at sælge ethvert Menneske for Blodpenge, fandtes jo i enhver af Europas Nationer, selv i den i denne Henseende reneste af dem, den britiske. En bemærkelsesværdig Undtagelse synes dog den polske Nation at udgøre.

Folk af denne fremragende Sort fra neutrale Lande var maaske de allerfarligste, thi de kunde som „neutrale“ let foregive overfor gode Danskere, at de naturligvis hadede Tyskerne og Nazi og paa Baggrund af deres Nationalitet vinde Tillid.

Men iøvrigt var de dødsensfarlige allesammen!

Hvor ofte er gode Danskere ikke kommet ud for „Flygtninge“ fra andre undertrykte Nationer, der illegalt var sluppet op til Danmark og paastod, at de nu forsøgte at skjule sig her og derfor søgte „Venner“. Det har kostet medlidende og godtroende Danskere mange Ulykker, naar disse Individer viste sig at være Stikkere for Tyskerne, der omgaaende hængte deres Hjælpere op.

Nogle Stikkergrupper bestod af tilsyneladende harmløse og fredelige Danskere, især yngre Kvinder med Blink i Øjet og et høfligt-indsmigrende Væsen, der gjorde, at de forholdsvis let kom i Kontakt med Folk. Deres Operationsfelt var Sporvognene og Togene, især S-Togene, som de havde til Opgave at være med et vist Antal Timer eller Ture om Dagen. Herunder skulde de kun diskret bruge Øjne og Ører, se at komme i venskabelig Snak med alle mulige tilfældige Medpassagerer og efterhaanden dreje Samtalen ind paa „farlige“ Emner, lokke letsindige eller endog farlige Udtalelser eller Fingerpeg fra Folk, der jo ofte var taabeligt letsindige overfor

Ukendte ... og derpaa ved mindste Lejlighed lade Saksen klappe sammen om Ofrene. Der skulde nok altid være haandfaste Gestapofolk i deres Kølvand til det grovere Arbejde.

Andre Stikkere opererede som Arbejdere paa de store Arbejdspladser, — her var det naturligvis navnlig Sabotører, de skulde være paa Jagt efter.

Atter andre hjemsøgte Caféer og Restauranter, Biografer og Teatre eller blot Gaderne som fredeligt Spadserende.

Iøvrigt søgte Tyskerne at hverve Stikkere indenfor enhver Befolkingskreds i Landet, — blandt Lærere, Sporvejsfunktionærer, Præster, Sagførere, Togfolk, Politietaten, Lægerne, Militæret, Toldvæsenet o. s. v., o. s. v.

Efter 29. August 1943 det store Vendepunkt i det officielle Danmarks Indstilling til Tyskervældet, tog Sabotagen som bekendt vældig Fart, og da Frihedsraadet var blevet dannet, kom hele den danske aktive og passive Modstand mod Tyskerne ind under organiserede Former. Tyskernes Terror forstærkedes paa alle Omraader, og Modstandsbevægelsen svarede med forøget Aktivitet. Det blev Krig paa Kniven, og Gestapo samlede alle sine Kræfter for at slaa Frihedsbevægelsen ned med alle Midler. Alle disponible Kræfter koncentreredes om at komme Modstandsbevægelsens Kerne, selve Frihedsraadet, til Livs, og naturligvis sattes ogsaa hele Stikkerkøbet ind paa denne Opgave.

Til den Ende brugte Tyskerne bl. a. det Trick at importere forskellige specialuddannede Provokatører og Storstikkere sydfra, der fik den særlige Udgave at udgive sig for Sabotører, der jaget af Gestapo havde set deres Snit til illegalt at flygte her til Danmark, hvor de naturligvis nu maatte leve som „Radiser“, altsaa under Jorden, da Gestapo fortsat var efter dem. Under dette falske Skin skulde de forsøge at komme i Kontakt med danske Frihedskæmpere, gøre sig fortrolige med dem og vinde deres Tillid, hvorefter de skulde

træde ind i den aktive danske Modstandsbevægelse med det Maal at udmærke sig dér ved Dristighed og fingeret Loyaltitet og efterhaanden søge at avancere op i Modstandsbevægelsens Rækker for til sidst at naa helt op til Frihedsraadet og afsløre dette. Det var Storbjergene, erfarne og hensynsløse, der blev sat paa Sporet efter det største Vildt! Og at det meget nær var lykkedes disse Ærkeslyngler at naa deres Maal, viste en Række Begivenheder, der først afsløredes efter Kapitulationen. Blot nogle Ugers eller maaske kun Dages yderligere Frist, og det var uden Tvivl lykkedes Gestapos Sporhunde at naa frem til Frihedsraadets Døre, ganske som det maaske med endnu nogle Ugers eller Maaneders Frist vilde være lykkedes Tyskerne at komme først med Atom-bomberne!

Den farligste og mest kendte af disse først nu bagefter afslørede Storstikkere er Hollænderen van Baalen, der nød meget eksklusivt Ry indenfor Modstandsbevægelsen under Navnet General Knald. Hans Færden paa de danske Sabotørers Jagtmarker er et uhørt spændende Eventyr, der som sagt var meget nær ved at ende med en Katastrofe for Frihedsbevægelsen.

van Baalens Oprindelse taber sig indtil videre i Fortidens Mørke, men han er nu sat fast af det danske Polit, saa der er grundet Haab om, at alle dunkle Punkter vedrørende denne uhyggelige Person vil blive klarlagt efterhaanden.

Han er Skoleeksemplet paa den uhørt farlige og dristige Stikker.

Af Fødsel er han Hollænder og hører altsaa til den store Skare af hollandske Landsforrædere, der efter Tyskernes brutale Overfald paa Nederlandene straks gik i Fjendens Sold. Han var vistnok Nazist allerede før Holland blev inddraget i Krigen, og det menes ogsaa, at han allerede dengang havde et langt og sværtet Generaliablads hos Politiet.

Hele hans Færd her i Landet kan kun tyde paa, at han er en lige saa snu og forslagen som hemningsløs Forbryder af den absolut haardkogte Type, en værdig Makker til Folk som Brøndum og Bothilsen Nielsen.

Af Udseende og Væsen er van Baalen forøvrigt en baade tiltalende og umiddelbart tillidvækkende yngre Mand, hvad der kun har gjort ham saa meget mere farlig i sit beskidte Job, — ret en Mand efter Himmlers og Bovensiepens Hjerter, kan man forstaa, en Personage, der med 100 Procent er egnet til at være slige Bestiers Kreatur.

Hvornaar han første Gang er optraadt her i Landet er endnu ikke klarlagt, men et og andet tyder paa, at han i hvert Fald med kendt Resultat først er begyndt at operere i Slutningen af 1943.

Det lykkedes virkelig denne Storforbryder at komme i Kontakt med Modstandsbevægelsen og blive kendt med flere danske Patrioter, paa hvem han gjorde et gunstigt Indtryk helt igennem. Man maa formode, at de paagældende Patrioter undersøgte Mandens Forhold saa grundigt, det var muligt, inden de anerkendte ham som en af deres egne, og uden Tvivl har van Baalen allerede paa dette tidligste Tidspunkt for sin Optræden haft fingerede Patriot-Resultater at kunne henvise til, — Resultater, der var konstrueret i nøjeste Samraad med hans Overordnede indenfor Gestapo, saaledes at det var muligt for ham at præstere falske Beviser. Det endte i hvert Fald med, at der i danske Patriotkredse blev sagt god for van Baalen, der hævdede at han var hollandsk Patriot og Sabotør, og at han kun havde et eneste Livsmaal: — Aktivt at bekæmpe Tyskeren, koste hvad det vilde! Han kunde tillige dokumentere i Praksis, at han var baade erfaren og rutineret i mange Slags Sabotage saavel som i Brugen af de moderne Vaaben og Sprængmidler. Det lykkedes ham at bluffe i den Grad, at han blev optaget i

flere Sabotørgrupper, hvor hver eneste Mand vilde sværge paa, at han van Baalen var O.K. helt igennem!

I Tilfældet van Baalen ser man tydeligt det grænseløst djævelske og kyniske i Gestapos hele Fremfærd. van Baalen havde Ordre fra højeste tyske Sted til med alle Midler, selv de uhyrligste, at vinde danske Patriots Tillid, arbejde sig frem, saa han kunde komme selve Frihedsraadet paa Skudhold. Han havde carte blanche med Hensyn til Metoder og Udveje, — han havde endog Tilladelse til for et Syns Skyld at deltage i, planlægge og gennemføre „heldige“ Sabotager og — Hensigten helliger jo Midlet! — at nedlægge baade tyske Politifolk og danske Medløbere for at bortvejre enhver Tvivl eller mulig Mistillid hos de danske Patrioter!

van Baalen sparede da heller ikke paa disse virkningsfulde Hjælpemidler. Han banede sig Vej til en betroet Position indenfor den Sabotørgruppe, han havde faaet Tilslutning til, — og hans Kammerater betragtede ham snart helt og holdent som en af deres egne. Mange værdifulde Oplysninger fik van Baalen paa denne Maade, men han lod dem ikke straks gaa videre til sine tyske Overordnede. Snu og lumsk ventede han . . . og arbejdede sig imedens nærmere og nærmere mod det attraaede Endemaal.

Han viste sig i Stand til at forsyne sine danske Kammerater med første Klasses Oplysninger, — der naturligvis kom direkte fra Gestapo. Han var uhyre virksom og opfindsom til at finde saarbare og gode Maal for Patrioternes Sabotagevirksomhed, og han var altid selv i Spidsen under Udførelsen af Sabotagehandlingerne, saa dristig og hensynsløs var han, at han vakte almindelig Begejstring og Beundring og berømmedes højt for Mod og Snilde. Især var han virksom paa Jernbanesabotagens Omraade, og der dannede sig endog den Legende om ham, som nu havde faaet Hædersnavnet

„General Knald“, at han var usaarlig, og at Heldet aldrig kunde svigte Sabotørerne, naar van Baalen — hvis rigtige Navn natrligvis ikke var kendt — var med i Foretagendet. Hvad natrligvis ikke undrer nogen nu bagefter, naar hans høje Foresatte indenfor Gestapo nøje blev holdt underrettet . . .

Det skrappeste Bevis for sin Sanddruhed og Loyalitet overfor den danske Frihedsbevægelse lavede van Baalen under en Patriotrazzia hos en Schalburgmand, som Frihedskæmperne trængte ind til og holdt op. Schalburgmandens Lejlighed blev undersøgt og trawlet for brugbare Ting i Frihedskampen, og Manden selv blev underkastet Forhør. Under hele Aktionen var van Baalen *primus motor*, — og for at sætte Prikken over i'et, afsluttede van Baalen Forhøret med at overfuse Schalburger'en, kalde ham Forrædersvin . . . og skyde ham ned!

Kun Tyskernes Kapitulation den 5. Maj afbrød „General Knald“s ihærdige March paa Vej frem mod Frihedsraadets Afsløring. Endnu i Dagene umiddelbart efter Kapitulationen stod „General Knald“ som den fejrede og beundrede Frihedshelt, uden at nogen havde Mistanke til hans eventyrlige Dobbeltspil.

Men fædet blev han, formentlig under en eller anden Form for Kontraspiration.

Imidlertid, — der begyndte at hæve sig Røster indenfor Frihedsbevægelsen, der lød faretruende for van Baalen, — saa utroligt det forekom de Frihedsfolk, der havde arbejdet nærmest sammen med ham, begyndte det Rygte at spadsere, at en vis hollandsk Spion og Storsikker ved Navn van Baalen havde opereret heroppe . . . og en skønne Dag var der en Patriot, der mente at have været ude for denne mystiske Person under for ham kompromitterende Omstændigheder . . . og han fastholdt til alles kolossale Forbløffelse, at

denne van Baalen var identisk med selveste „General Knald“! Paa de Undersøgelser, der da blev iværksat, blev van Baalen endelig afsløret. Og med Forfærdelse konstateredes, at Frihedsbevægelsens øverste Organ kun havde været faa Skridt fra Gestapos Afgrund . . .

Man skulde opleve den uhyre Forsmædelse at finde en Række af de værste Stikkere blandt tidligere Medlemmer af det danske Politikorps, — og i en Del Tilfælde blandt Korpsets højere Befalingsmænd.

Nogle løsrevne Navne af denne Buket er Knud W. Petersen, Norén, Max Pelving, og Sustmann Ment, formentlig de fire værste. Men Listen er langt fra udtømmende dermed, og inden det danske Politikorps igen kan vinde Befolkningens udelte Tillid maa der en yderst grundig Udrensning til, baade opad og nedad. Man maa haabe den kommer med Hundrede Procents Kraft og Virkning.

De fire ovennævnte Hædersmænd har alle indlagt sig varig Berømmelse ved med fuld Musik at forraade det Korps, de er udgaaet fra.

Med nazistiske Sympatier paa Forhaand svingede de aabenlyst over, saa snart Lejlighed gaves, og gik i Gestapos Tjeneste. Naturligvis stak de saa mange af deres gamle Kolleger, de kunde overkomme, og fortsatte deres Stikkervirksomhed ud over hele Landet.

Det kan siges, at ingen af dem dog i Forvejen nød videre Tillid eller Agtelse blandt deres Kolleger, — Sustmann Ment, der allerede faldt fra paa et meget tidligt Tidspunkt under Besættelsen, burde forøvrigt have været arresteret meget hurtigt efter Tyskernes Ankomst. Men det havde naturligvis sine Vanskeligheder. Han vil af Offentligheden erindres som den danske Politimand, der sammen med flere andre Personer i Politibil kørte til et kendt Kaffefirma paa Strø-

get i København, hvor han „rekvirerede“ en Ladning ægte Kaffe! Altsaa allerede dengang afslørede han sig som værende i Besiddelse af de bedste Kvalifikationer til at træde ind i tysk Polititjeneste, og hans Overgang til tysk Politiskete da ogsaa umiddelbart efter via en Tur til Østfronten, hvor han skal have udmærket sig paa den Vis, der særlig behagede Hr. Hitler.

Samme Sustmann Ments Kone var forøvrigt ogsaa paa Holdet.

Hun var ansat som Telefonistinde paa Hovedcentralen i Nørregade i København, hvor hun fra Besættelsens første Dag optraadte stærkt udfordrende og provokerende overfor sine danske Kollege, overfaldt dem med Lussinger og strøede om sig med Trusler om Koncentrationslejr og iøvrigt gik revolverbevæbnet. Hun var — sammen med sine ligesindede Veninder — hele Centralens Skræk og Skændsel, indtil hun forsvandt over paa Dagmarhus og Shellhuset. Hun var notorisk Stikker af farligste og væmmeligste Slags, og hun yndede at prale med „den store Stilling“ hendes Mand skulde indtage i Hitlers Tusindaarsrige efter Krigen...

Erik W. Petersen, der ligesom sine tre Landsfornæderkolleger hurtigt havnede indenfor Gestapo og dér blev betroede Medarbejdere, var ogsaa tidligt paa den forkerte Side. Indenfor SS avancerede han til den meget høje Rang af Hauptsturmführer, og efter det danske Politis lumske og brutale Opløsning og Tilfangetagelse m. v. den 19. September i Fjor, blev han faktisk Københavns tyske Politimester med Residens paa Politigaarden og samtidig Chef for det berygtede Hipokorps.

Baade Sustmann Ment, hans Kone og Erik W. Petersen blev likvideret af Modstandsbevægelsen, — og efter Hauptsturmführerens beklagelige Bortgang rykkede hans Kammerat blandt Landsfornæderne, N o r é n, op som hans Efterføl-

ger som Chef for Hipobanditterne paa Politigaarden. Ham lykkedes det desværre ikke at likvidere — og det undrer naturligvis ingen, at han nu bagefter, Landsforrædernes Princip og Taktik tro, bedyrer sin mest fuldkomne Uskyld. Det er lige ved, at selve hans eget Hipokorps er ham aldeles ubekendt som andet end et respektabelt Korps af aktivt kæmpende danske Patrioter, der ene og alene har gjort sig fortjent til Anerkendelse og Udmærkelse!

Max Pelving er alt for velkendt til, at man behøver at spille mange Ord paa ham.

Han var en af de allerførste Landsforrædere indenfor vort Politis Rækker, og hvad han har præsteret som Forbryder er betydeligt af Omfang, Skade og Ulykke. Modstandsbevægelsen havde længe haft ham paa Listen over dem, der ubetinget maatte likvideres, — man havde ogsaa Ram paa ham flere Gange, men Pelving slap desværre hver Gang fra det med Livet, selv om han blev alvorligt saaret. Ogsaa han havde høj Rang og en høj Stjerne indenfor Gestapo.

Vi nøjes med disse fire Navne paa Stor-Landsforrædere og Stor-Stikkere fra vort danske Politis Rækker, men der kunde, som sagt, nævnes adskilligt flere af samme Slags til ligemed en god Portion mindre Landsforrædere og en Hoben blakkede.

Om alle fire gælder det, at de tværtimod at være gode, danske Politimænd, saaledes som deres gamle Uniform berettigede Folk til at formene, var usle Landsforrædere og gemene Forbrydere. De var alle Stikkere om en Hals og gjorde skaanselsløs Jagt paa gode danske Mænd og Kvinder, som de med koldt Blod udleverede til Tortur, Koncentrationslejre og morderisk Død hos Gestapobødlerne.

Noget i Retning af van Baalen-Typen er ogsaa de to berøgtede Masse-mordere fra Hipo, Brøndum og Bothil-sen-Nielsen. De har et forfærdende stort Antal gode

danske Mænds og Kvinders Liv paa Samvittigheden, og det er karakteristisk for dem og deres Slags, at de begge stejlt, ja, næsten stolt holder fast ved, at hvis de kunde leve deres Liv om, vilde de begaa de samme Mord igen og helst mange flere endnu.

Det fortjener at omtales, at en Medarbejder ved den norske Avis Morgenposten har faaet Lov til at føre en Samtale med Massemorderen Brøndum, og naar man hører denne Samtale gengivet, vil Myten om „den unge, vildledte Idealist“ forhaabentlig for stedse være taget af Live.

— De har ikke været udsat for den Tortur, som De selv har beredt andre Mennesker? spurgte den norske Journalist.

— Nej, svarede Brøndum grinende. — Disse Betjente, der passer paa os, er for dumme til at slaa eller pine. Jeg har det fortræffeligt her i Arresten. Jeg maa endda læse Aviser, men det bryder jeg mig ikke om. Jeg vil dø i den Tro, jeg levede paa.

— De ved, at De bliver skudt?

— Ja, bevares. Jeg vil hellere skydes i Dag end i Morgen. De vil vel ogsaa spørge om min Samvittighed? Den er i Orden, — selv hvis De vil tale om Millionmyrderierne i Tysklands Konzentrationslejre. Der maa mange af den Slags Millionmyrderier til, før Verden er moden til Nationalsocialismen, men der vil kun gaa faa Generationer. Mennesker kan ikke leve i Demokrati, — de maa styres og regeres. Om der bliver dræbt Millioner betyder intet. Hensigten helliger Midlet.

Dem, jeg skulde plukke ned, skreg slemt, naar det gik op for dem, hvad der skulde ske, og jeg morede mig med at skribe med. Ingen af dem døde uskyldigt. De var ikke med os og derfor imod os.

Nu venter jeg bare paa, at de skal skyde mig. Vil de blot

ramme mig i Panden. Her skød jeg altid. Det er et godt Sted — — —.

Hermed et tegnet et fuldgyldigt Billede af Gestapos Haandlangere, de danske Stikkere og Mordere. Det er et typisk Billede af den mest haardkogte Sadist. Overfor Individuer med denne Psyke er der kun ét Middel, — Udslettelsen. Det er simpelt Selvforsvar.

Disse to bundløst forhærdede Mordere, Brøndum og Bothilsen-Nielsen, arbejdede ogsaa i Smag med „General Knald“s Fremgangsmaade.

Ogsaa de havde begge lusket sig ind i Modstandsgrupper, hvor de under Foregivende af at være gode danske Patrioter søgte at vinde Kammeraternes Tillid og Fortrolighed, saa de kunde arbejde sig videre frem til højere Maal og endnu ædelere Vildt. Det var ogsaa Kapitulationen, der satte det afgørende Punktum for deres Morder- og Stikkervirksomhed, inden de naaede frem til deres Endemaal, men forinden havde de jo desværre haft Lejlighed til at begaa mangfoldige skrækkelige Ugerninger.

Der er næppe Tvivl om, at Tyskerne havde udsat en kæmpemæssig Belønning til den eller dem, der afslørede Danmarks Frihedsraad, — og der er heller ingen Tvivl om, at det var denne Pris Folk som van Baalen, Brøndum og Bothilsen-Nielsen stræbte efter at gøre sig værdige til at faa.

Foruden den før omtalte kvindelige Spion, Stor-Stikker og Provokatør Ella Sustmann Ment, hvis Hjem paa Jagtvejen 87 i København var et permanent Samlingssted for al Slags tysk-uniformeret Pak, hvor der førtes et gevaldigt Leben i Sus og Dus, indtil Forbrydersken endelig faldt for en dansk Kugle, maa ogsaa nævnes hendes kvindelige Kollega, Fru Delbo, der længe blev jaget af Modstandsbevægelsen, inden den retfærdige Dom over hende kunde eksekveres i en Port paa Sct. Annæ Plads. Samme Fru Delbo, der vistnok var

norsk født, men var dansk Statsborger, havde gjort sig til Speciale at skaffe sig Bekendte indenfor Modstandsbevægelsen, som hun blandt andet lokkede til sig ved at tilbyde Frihedskæmperne Husly og Skjulested paa sin Bopæl, naar de manglede et sikkert Tilflugtssted. I Forvejen havde hun aftalt med Gestapo, at hendes Bopæl skulde holdes under hemmelig Bevogtning, og naar Patrioterne igen om Morgenens forlod deres „Beskytterinde“, gav hun i al Hemmelighed Tegn til Gestapofolkene, der omgaaende arresterede eller paa Stedet myrdede de intetanende Patrioter.

At gennemgaa Stikkernes Virke er som at rode op i en ufattelig menneskelig Mødning, hvorfra der udgaar en raadden Peststank. I Stikkernes Kølvan følger Resultaterne af dem mest infame Judasgerning, — Mord paa gode danske Mænd og Kvinder, bestialsk Jagt paa Jøder, Gadeterror og afskyelig Tortur, Deportation til Koncentrationslejrene i Tyskland med deres Mishandlinger, Prygl, Sult og Gaskamre, kort sagt alt hvad der er ubeskriveligt nedrigt og saa forfærdeligt, at man knap forstaar det. Lad det derfor være nok med disse faa Navne og disse Eksempler paa Stikkernes Arbejdsmetoder. De kunde suppleres i det uendelige, desværre. Men lad os ikke glemme, at Baggrunden for al denne ufattelige Umenneskelighed overhovedet kunde sættes i Værk her i vort ellers fredelige og civiliserede lille Land, hvor Liv og Legemes Ukriænkelighed var sat i Højsædet indenfor Retsystemet, var Nazi-Tysklands lumpne Overfald paa Danmark paa Trods af Ikke-Anførebpagt og højtidelige Løfter og Forsikringer, og Nazis Hundredtusinder af opplantede Bajonetter i Maveu paa et totalt afvæbnet og prisgivet Folk...

Og denne Tilstand var permanent i næsten seks lange Aar uden at en eneste Haand legalt kunde løfte sig til Forsvar mod Morderne og Ildgerningsmændene. Den bestod Døgn

efter Døgn, Dag og Nat, — Uge efter Uge, Maaned efter Maaned, Aar efter Aar, tilsyneladende endeløst...

I denne den skrækkeligste Epoke i Danmarks lange Historie udgør Stikkernes Skændselsgerninger et af de alleruhyggeiligste Kapitler. Enhver dansk Mand og Kvinde, der bare dristede sig til at tænke dansk, var truet af dem hvert Minut...

ET PRISGIVET FOLKS NATURLIGE REAKTION

Det danske Folk var vaabenløst prisgivet den tyske Terror, og gennem Aar gjorde de saakaldte lovlige danske Myndigheder, hvad de kunde, for at faa Folket til blindt og uden Modstand at finde sig i den. Men Reaktionen maatte selvfølgelig komme, ellers vilde vi ikke have haft nogen Eksistensberettigelse. Vi vilde have været som de arme Kreaturer, der ikke har andet at gøre end taalmodigt at vente paa, at det en Dag skal blive deres Tur til at blive trukket til Slagtebænken. Det var alt, hvad „Regeringen“ Scavenius havde at byde Danskerne.

Og Reaktionen kom. Fra det danske Folk selv.

En skønne Dag begyndte Revolverne at knalde, — det danske Folks Frihedspionerer havde endelig taget vort Lands Skæbne i deres egen Haand. Det var ogsaa paa højeste Tid. De „lovdige“ Myndigheder havde spillet totalt Fallit i deres Eftergivenesspolitik, der ikke blot var æreløs, men ogsaa førte Danmark nærmere og nærmere Afgrunden.

Frihedsraadet blev dannet i Slutningen af 1943, og hele den virkelig ansvarsbevidste og selvhævdene Del af det danske Folk, hvilket var langt Størstedelen, sluttede enigt op bag det. Modstandskampen blev endeligt organiseret for Alvor. Det danske Folk havde taget den Lov, der var sønderknust af Tyskerne og deres Hjælpere, i sin egen Haand. Lykkeligvis.

Jeg har dvælet saa udførligt ved Omtalen af hele det omfattende Stikkeruvæsen i Danmark for at slaa fast, at det

repræsenterede Gemenhed og Forbrydelse i højeste Potens, — Forbrydelser der, hvis vor Straffelov havde været gældende, havde paadraget de Paagældende de strengeste Straffe.

Vor civile Straffelov kendte ganske vist ikke Dødsstraf, men denne Straf fandtes stadig i den militære Straffelov. Og det vilde have været fuldt forsvarligt at bedømme Stikkernes Forbrydelser efter den militære Straffelov for Landsforrædei af groveste Art. Men al dansk Lov var jo sat ud af Kraft, — og det var Forbryderne, der dominerede vort Samfund!

Skulde Stikkerne have været dømt efter dansk Lov og Ret, da havde de gjort sig skyldige til de aller strengeste Straffe. Thi de var baade Landsforrædere og Mordere, thi enten myrdede de selv danske Mænd og Kvinder, der ikke havde gjort andet end, hvad der var deres sande Ret og Pligt, eller ogsaa indebar deres Angivelser den største Risiko for, at de Anmeldte blev myrdet eller mishandlet paa en Maade, der kunde være ti Gange værre end en øjeblikkelig Død. De begik Forbrydelser, som dansk Lovgivning ikke havde forudset, men paa hvilke Analogien naturligvis er anvendelig.

Principielt maa alle Stikkere være lige skyldige, thi ingen af dem kan paaberaabe sig, at deres Ofre eventuelt slap forholdsvis billigt fra den tyske „Domfældelse“. Hvilken Skæbne Ofrene fik, mildere eller strengere, derpaa var Stikkerne uden Indflydelse. Derimod vidste de alle som én, hvad deres Ofres mest sandsynlige Skæbne var, — eller dog hvilken Skæbne de meget let kunde faa, uden videre Hensyn til, hvad de havde foretaget sig. Enhver Stikker, der angav en dansk Mand eller Kvinde for national Aktivitet, var klar over, at der var den største Risiko for, at de Paagældende gik ind til frygtelig Mishandling, systematisk Tortur og Døden under en eller anden uhyggelig og pinefuld Form.

Naar som helst en sand Dansker stod overfor en Stikker, maatte Ræsonnementet være det ganske enkle: — Dette Individ har angivet Landsmænd til Fjenden for national Aktivitet, altsaa blot for med de Midler, der stod til Raadighed, at have forsøgt at værne deres Land og Folk. Han har derved bragt Landsmænd i forfærdelig Ulykke, — baade de Paagældende selv, deres Familie, Slægt, Venner og Kammerater. Allerede derved er han hjemfalden til Lovens strengeste Straf. Men Loven kan intet udrette her.

Og hvad der er endnu værre, — dette Individ vil gøre det samme igen saa ofte, han kan faa Lejlighed dertil! Hvis dette farlige Individ uskadeliggøres effektivt, vil det ikke blot gavne hele den danske Modstandskamp og dermed hele det danske Folks Fremtid, men det vil ogsaa være ensbetydende med, at der reddes maaske mangfoldige gode, danske Menneskers Liv og Velfærd, som denne Forbryder ellers koldblodigt vil sælge til den mest bestialske af alle tænkelige Fjender for usle Penge, ganske som man ellers sælger Brød og Smør, Mel eller Flæsk!

Er her noget at betænke sig paa, — noget som helst at vakle overfor?

Nej!

Der er Handlinger, der er saa gemene og forfærdelige, at den Handlende ved at begaa dem sætter sig selv udenfor al Lov og Ret.

Stikkerens Gerning gør ham principielt hjemfalden til Lovens strengeste Straf, hvad denne saa end er.

Men det var ikke netop dette at straffe Stikkeren, man vilde, skønt det ikke kan siges tydeligt nok, at ingen Straf vilde være for streng til ham.

Hvad man derimod vilde, og hvad man fandt det var Ens uafviselige Pligt at gøre, det var at værges sig imod ham, saa han ikke skulde kunne begaa flere Forbrydelser.

Og selv om dansk Lov og Ret var sat ud af Spillet af de tyske Barbarer, saa kunde danske Patrioter med ren Samvittighed forsvare at uskadeliggøre ham indenfor dansk Lov og Rets Rammer, nemlig ud fra Grundsætningen om Nødværge.

Det er da ogsaa paa dette Standpunkt, den danske Modstandsbevægelse staar. Og dette Standpunkt er uangribeligt. De Retsgoder, der angribes af Stikkeren ved hans forbryderiske Virksomhed, er saa store, at de fuldt ud hjemler det stærkeste Selvforsvar, nemlig at aflive Stikkeren. En mildere Fremgangsmaade vilde ogsaa, selv om man ud fra dansk Mentalitet og danske Retsbetragtninger eventuelt vilde have foretrukket det, have været praktisk uigennemførlig.

Der kan fremføres mangfoldige Argumenter til Støtte for at gaa til en Likvidering af de farligste Stikkere under Forhold som dem, der raadede i Danmark under den tyske Voldsbesættelse, — og saa at sige inden hverken fornuftige eller retfærdige til Fordel for den komplet absurde Betragtning, at „Mord er Mord og den, der har likvideret en Stikker, derfor ogsaa en Morder!

Og dog er der Folk, der anset sig selv for pletfri Danskere, som stadig vil hævde denne med et mildt Ord absurde Betragtning!

Det kan være slemt nok i Dag, — men i sine Virkninger var det ligefrem landsforræderisk under Besættelsen.

Professor Hartvig Frisch, tidligere mangeaarig Folketingsmand og stadig fremtrædende Socialdemokrat, har netop i disse Dage hævdet dette Synspunkt, som han tilmed synes at være meget stolt af at turde præcisere umiddelbart foran Mindedagen den 29. August, hvor hele Danmark hædrer sine af Tyskerne og Stikkerne myrdede tapre Sønner.

Og samme Hartvig Frisch, der i sin Tid skrev „Den brune Pest over Europa“, gør sig ogsaa til af offentlig at have

hævdede det Synspunkt under Besættelsen, at „Mord er Mord“ ... og at han altsaa nu som dengang saa paa de tapreste og dristigste blandt Pionererne i Danmarks aktive Kamp med Naziforbryderne som Mordere!

Godt, at vi fik samme Hartvig Frisch sendt som Danmarks officielle Repræsentant til San Francisco, hvor han efter Sigende befandt sig storartet mellem de mange andre Repræsentanter for de forenede Nationer, — Manden, der lige saa godt kunde have stemplet *Montgomery*, Danmarks Befrier, eller afdøde *Roosevelt*, den store Drivfjeder i Kampen mod Nazi, eller *Churchill*, der reddede Europa i de kritiske Dage i Juni 1940, som Mordere!

Det maa dog vel efterhaanden, skulde man tro, være gaaet op for de fleste, at det var Nazi, der begyndte Krigen, at det var Nazi, der efter gennem mange Aars propagandistisk Underminering i hele Europa ledsaget af allehaande Trusler, brutalt væltede sig ind over alle andre europæiske Lande og knugede dem til Jorden med et vel forberedt militært Masseopbud ledsaget af overlagt Terror-Mord paa Millioner af fredelige Mænd, Kvinder og Børn i alle Lande ... og at det alene var Nazi, der havde en Religion, der som en nødvendig Bestanddel af Ritualer fordrede, at der stadig bragtes Millioner og atter Millioner af Myrdede som Ofre til Naziguden Hitler! Og at der, hvis Nazityskland og dets Allierede havde vundet Krigen, vilde være blevet indført et permanent System (Tusindaarsriget!) for Tid og Evighed, hvortil det naturnødvendigt hørte, at der til Stadighed blev torteret og myrdet i Millionvis af Mennesker ... deriblandt uden Tvivl ogsaa Folk af Hartvig Frischs Type, selv om de aldrig saa meget vilde paaberaabe sig, at „Mord er Mord!“ Og endelig betænkte man, at et af dette uhyrlige Nazisystemt vigtigste og virksomste Midler i dets Kamp for at faa oprettet og fastholdt et saadant Tusindaarsrige, var Stikkerne! —

Saa har man hele Perspektivet i Hr. Hartvig Frisch, den store Humanists, Indstilling, som han stadig frimodigt hævder!

Og saa skulde det vildførte og underkuede danske Folks modigste Sønner, de, der paa eget Ansvar og Initiativ tog den Kamp op, som vort Lands „lovlige“ Myndigheder hverken vilde eller kunde føre, — de, der gik forrest i Ildlinien mod en knusende Overmagt, og som til hele vort Lands Lykke og Frelse (ogsaa Hartvig Frischs Frelse!) modigt og selvopofrende paatog sig de i enhver Henseende sværeste Opgaver, baade dengang og nu stemples af Hartvig Frisch og ligesindede som ... Mordere!

— Man har vel Lov til i Dag at have sin egen Mening og frit at udtale den! sagde Hartvig Frisch ligesom undskyldende i Radioen, mens han vred og vendte sig foran Mikrofonen for at faa Lytterne til at forstaa, at han ogsaa i Ydre var en alt for særpræget (!) Mand til at have kunnet deltage i Danskernes „illegale“ Krig mod Nazifjenden.

Derimod kunde han godt goutere den „militære“ Sabotage, tilføjede Hartvig Frisch, men for alt i Verden ikke den „civil“ do.!

Som om Hartvig Frisch under Besættelsen, da han ogsaa i Radioen fordømte Sabotage og Stikkerlikvidationer, var i Stand til at sondre mellem, hvad der kunde kaldes „militær“ og „civil“ Sabotage! End sige sondre mellem „militær“ og „civil“ Likvidering af Stikkere, — han, der overhovedet ingen Forbindelse havde med de „Illegale“!

Nej, alle de forlorne og forvredne Hartvig Frisch'ske Tirader drukner simpelthen i den Kendsgerning, at den danske Modstandsbevægelse var anerkendt af de Allierede og dens Medlemmer godkendt som Soldater i den fælles, store Armé, der bekæmpede Verdensfjenden. Og Hartvig Frisch, der selvfølgelig maa have Lov til som alle andre at have sin egen

Mening og at sige den ... men andre maa paa den anden Side have Lov til det samme og ogsaa til at afgøre, hvordan de vil indstille sig derefter. For det er klart, at den, hvis Mening er som Hartvig Frischs, ogsaa dermed stiller sig selv udenfor det virkelige danske Folkefællesskab. Og man kommer aldrig udenom, at det var at jage Kniven i Ryggen paa sine kæmpende Landsmænd, naar Hartvig Frisch under Besættelsen stod frem i Radioen og kungjorde sin Fordømmelse af Sabotagen og Kampen mod Stikkerne, eftersom Ordet jo saa langt fra var frit dengang. Derved stillede han sig paa Linie med Folk som Overretssagfører Krenchel og Axel Høyér og bidrog til at opelske den Anti-Sabotør-Stemning, Fjenden saa gerne saa udbredt, og hvori han desværre støttedes i alt for høj Grad af de „lovlige“ Myndigheder til Skade for hele Frihedskampen.

KAMPEN MOD STIKKERNE

Det er en god, gammel Regel, at Skadedyr bør udryddes for at hindre dem i at volde flere Ulykker og gøre mere Fortræd end nødvendigt.

Ud fra denne Regel kan man roligt se paa Stikkerne. Og saa ud fra Nødværgereglen, der jo er lovfæstet i Straffelovens § 13.

For hver Stikker, der blev uskadeliggjort, afværgedes et uoverskueligt Antal nye Ulykker, som denne Forbryder vilde have afstedkommet.

Derved sparedes mange gode Frihedsfolks Liv — og derved undgik man, at meget aktivt Modstandsarbejde blev hindret eller afbrudt.

Kampen mod Stikkerne var et uomgængeligt nødvendigt Led i hele den fælles Kamp mod Nazityranniet.

Det er sandt, at det er imod dansk Mentalitet at dræbe, — eller dog at tage andre Menneskers Liv. Denne Indstilling er rodfæstet i alle anstændige Danskeres Bevidsthed, og der bør selvfølgelig værnes om den, og den bør opelskes under Opdragelsen af vore Børn.

Men der kan under visse unormale Forhold opstaa det Spørgsmaal, om man skal lade sig besejre af denne Indstilling, ogsaa naar det drejer sig om Ens eget eller andre gode Landsmænds Liv, naar dette er direkte truet af en Forbryder.

Her maa Svaret blive et afgjort nej, jfr. Nødværgegrundreglen.

Der kan saa indvendes — og er blevet indvendt — at for hver Stikker der blev likvideret, slap Tyskerne en ny Mordbølge løs over uskyldige danske Mænd og Kvinder.

Det er desværre sandt. Selv om Tyskerne baade foragtede og var villige til, naar det passede dem, at ofre deres danske Haandlangere, saa tog de tit Repressalier, naar et af deres Kreaturer var blevet uskadeliggjort.

Denne Side af Sagen blev ogsaa nøje taget i Betragtning og overvejet, og den voldte store Bekymringer. Derfor blev ogsaa Stikkerlikvideringerne indskrænket til det højst nødvendige Antal, ligesom man Gang efter Gang overvejede andre Muligheder for Uskadeliggørelse. Men Problemet var uløseligt. Krig vil altid kræve Ofre, og hvis ingen Nation havde været villig til at ofre noget, var Forsvarskrigen mod Hitler aldrig kommet i Gang. Og Hitlersystemet byggede netop bl. a. paa, at ingen i Demokratierne vilde være villige til at bringe Ofre.

Desuden hørte det lige saa uløseligt til Hitlersystemet, at der med Mellemrum skulde slippes Mord- og Terrorbølger løs over Uskyldige for at skræmme alle til blind Underkastelse.

Ofrene vilde saaledes ikke blive undgaaet alligevel, — Spørgsmaalet var blot, om man skulde have noget for Ofrene eller ej!

Endelig vejer det tungt i Vægtskaalen, at det var det danske Folk selv, der besluttede i Gerning og Handling, at det ikke vilde underkaste sig „Herrefolkets“ Tyranni, men vilde kæmpe for sit Liv, sin Eksistens og sin Frihed. Stemningen var jo udtalt saadan i Sommeren 1943, at Størstedelen af det danske Folk foretrak selv at fremkalde saakaldte norske Tilstande frem for at leve under den uværdige Tilstand, som Regering og Rigsdag krampagtigt forsøgte at opretholde.

Det var da ogsaa langt det største Flertal af Danskere, der bifaldt Stikkerlikvideringerne, og selv om disse ogsaa baade formelt og reelt var fuldt forsvarlige indenfor Rammerne af dansk Ret, hvad f. Eks. Højesteretsdommer Preisler Knudsen har bekræftet i et smukt, dansk Indlæg i Politiken som et af de mange Udslag af den naturlige Forbitrelse, som Hartvig Frischs Udtalelser har fremkaldt, saa var der forøvrigt ingen, der kunde forlange, at danske Frihedskæmpere i deres ulige Kamp skulde paalægge sig selv det vældige Handicap, som det vilde være i et og alt at holde sig nøje indenfor Rammerne af en dansk Lov, som Fjenden selv lod haant om. Krig maa føres med Krigs Midler, hvis man vil gøre sig Haab om at klare sig i Kampen paa Liv og Død. Ingen vil dog heller finde paa at kalde Englænderne, Amerikanerne eller Russerne for Mordere, fordi de dræbte de Fjender, der havde overfaldet dem, og som netop kun vilde dræbe dem.

Som omtalt har der været Stikkere i Danmark under hele Besættelsen, ja, endog før denne.

Men indtil henimod 1943 havde de ikke meget andet Materiale at arbejde med end Danskernes nationale Holdning og Indstilling i al Almindelighed og de Ulykker, de forvoldte, var smaa i Sammenligning med dem, de afstedkom senere, da Tyskerne ikke længere kunde bilde hverken sig selv eller andre ind, at Danskerne var paa deres Side.

Landsmænd blev stukket for Bagateller i baade 1940, 41 og 42, og adskillige af disse Smaastikkere skyder sig ind under, at de f. Eks. ved at anmelde en Landsmand og Kollega — som det var sket i Telefonhuset i København — for at have udtalt om en tysk Flyver, der var ved at tage Skorstenen af Husene med paa Vejen: — Bare han vilde falde ned og knække Halsen! — kun har været medvirkende til at faa den danske Regerings Instruks til Borgerne om ikke paa no-

ged Maade at udæske eller fornærme Tyskerne overholdt!

Den Slags Anmeldelser kostede de Anmeldte mindre Srafte idømt af de danske Domstole, hvilket i sig selv var skændigt nok, men dog kun Smaatterier.

Før den skelsættende Dato i Danmarks Krig mod Overfaldsmagten Tyskland opererede naturligvis ogsaa Frihedskæmpere, der fulgte Samvittighedens Røst og ikke Staunings eller — senere — Buhls eller Scavenius'. Men de opererede helt paa egen Haand uden videre Hjælpemidler og uden Organisation udover maaske deres egen lille Kreds af Patrioter. Det forefaldt ogsaa, at saadanne Patrioter blev stukket og straffet, — og vel ogsaa, at en og anden Stikker blev taget under Behandling som Tak for hans Daad.

Men først i 1943 vokser hele dette Spørgsmaal op til at faa nogen virkelig Betydning, ganske som Sabotagen. Man kan i det hele sige, at Sabotagen og Stikkervirksomheden vokser med hinanden, og med Frihedsraadets Dannelse i Sommeren 1943 bliver saavel Sabotagen som Kampen mod Stikkerne organiseret og til en vis Grad centraliseret.

Men allerede forinden havde Stikkerne dog faaet større Vildt paa deres Jagtmarker end tilfældige Danskere, hvem en Sandhed eller et inderligt Ønske vedrørende Fjenden var sluppet ud af Munden.

Endnu før Frihedsraadet var blevet dannet, var der ved at komme Fart i Sabotagen herhjemme. De første dansk-engelske Faldskærmsfolk var gaaet ned her i Landet allerede i Slutningen af 1941 og havde søgt Kontakt med Patrioter for at faa sat Gang i Sagerne og dannet Kontakt med London. Resultaterne udeblev ikke, — der opstod stadig flere og bedre Sabotagegrupper, hvis Ledere var blevet instrueret af Instruktører, der var blevet droppet pr. Faldskærm. Og med Kontakten med London fulgte, som alle nu véd, baade fortræffelige Sprængstoffer, Vaaben og Oplysninger om

Maal, som det var militært ønskeligt at faa ødelagt. Men stadig arbejdede Grupperne i spredt Fægtning og uden videre Kontakt, med hinanden.

Vi kender sørgelige Eksempler paa, at Stikkervirksomheden voksede i tilsvarende Grad, og hermed maatte naturligvis ogsaa Kampen mod Stikkerne tage Fart. Man kunde holde sig underrettet derom gennem de illegale Blade, — men man kunde ogsaa hurtigt læse sig til det i de ensrettede Aviser. Naar som helst Tyskerne i Dagspressen via Ritzaus Bureau meddelte, at nu havde der igen fundet en sørgelig og uhyggelig Forbrydelse Sted, idet der var blevet fundet et gennemhullet Lig af en agtværdig og fortræffelig dansk Statsborger, der helt igennem havde været en Hædersmand, saa vidste Folk, at det var en Stikker, der var blevet likvideret. Stod der i den samme Avis at læse om en bestialsk Forbryder, Massemorder, Sadist og Slyngel lige fra Barndommen, der var blevet arresteret af Tyskerne, saa vidste man lige saa usvigelig sikkert, at en Stikker havde været paa Spil, og at en god dansk Patriot var blevet hans Offer. Goebbels' Taktik paa det Omraade var jo ikke svær at hitte ud af, og det var kun infantile Væsener, der faldt for dens Genialitet.

Da Frihedsraadet var blevet dannet, var det dette, der paa tog sig Ansvaret for de Stikkerlikvideringer, det havde godkendt. Men forinden, mens Modstandsgrupperne endnu arbejdede paa egen Haand, laa Forholdet naturligvis anderledes. Da maatte de enkelte Grupper selv helt og holdent være ansvarlige for, hvad de foretog sig.

Paa daværende Tidspunkt hørte Stikkerlikvideringerne da ogsaa til Undtagelsen. Det var først, da adskillige af de store Modstandsgrupper, der ofte formerede sig ved en Slags Knop-skydning, fik mere intim Kontakt med hverandre, at man ogsaa tog Spørgsmaalet om Kampen mod Stikkerne op til

alvorlig Overvejelse og besluttede at yde en nødvendig Indsats paa dette Omraade.

Naar man havde faaet sikre Underretninger om en Stikker, mødtes Gruppelederne til Konference, og Sagen blev her drøftet og undersøgt paa det alvorligste. Og det bør slaas fast, at Gruppelederne var sig deres Ansvar fuldt bevidst, ogsaa angaaende Stikkerne. Enhver Sag blev minutiøst gennemgaaet, og der blev foretaget omfattende Undersøgelser. Først naar der forelaa ubetinget Bevis for den Paagældendes Skyld, og Stikkeren endvidere fandtes at være særdeles farlig ogsaa for Fremtiden, enedes Gruppelederne om, at han burde uskadeliggøres. Og man iværksatte da Livkideringen, men uden at der udover selve Skydningen anvendtes Magtmidler. I de fleste Tilfælde sikrede man sig tilmed Mandens egen Tilstaaelse først, idet man simpelt hen arresterede ham og førte ham til Forhør.

Da Frihedsraadet blev oprettet, underkastede samtlige organiserede Modstandsgrupper sig dets Autoritet i alle Spørgsmaal, derunder naturligvis ogsaa Stickerspørgsmaalet. Det bliver derfor Frihedsraadet, der fra nu af har det endelige Ansvar vedrørende alle de Stikkerlikvideringer, som det har godkendt. Da Frihedsraadet imidlertid af praktiske Grunde ikke kunde være samlet til Stadighed, og dets Arbejdsfelt endvidere hurtigt blev alt for omfattende til, at det kunde tage sig af alle Enkeltheder, blev der oprettet et permanent Likvideringsudvalg under det. Likvideringsudvalget stod i daglig Kontakt med Frihedsraadet og aflagde Rapport til det og forhandlede naturligvis ogsaa med det i mangfoldige Tilfælde. Men et saadant Likvideringsudvalg var nødvendigt, dels for at faa Arbejdet under Frihedsraadet udstykket, og dels fordi der kunde opstaa Tilfælde, hvor der skulde handles hurtigt, og hvor man maaske ikke kunde vente paa, at Frihedsraadet først skulde samles.

Enhver Stickersag fra en hvilken som helst Gruppe blev forelagt Likvideringsudvalget, der selvsagt var sammensat af betroede og ansvarsbevidste Folk.

For dette Udvalg blev Stikkernes Sag indbragt, og Beviserne blev ført.

Uomstødelige Beviser krævedes naturligvis, for at Udvalget skulde kunne erklære en Mand for skyldig i den alvorlige Forbrydelse.

Det kunde ske, at Sager blev afvist som ugrundede, eller at yderligere Beviser blev beordret indhentet.

Der førtes Vidner og optoges Rapporter, — hele Gangen var saa regelret, nøjagtig og detailleet som i en Politisag.

Naar Sagen fandtes at være tilstrækkelig oplyst, traf Likvideringsudvalget sin Afgørelse, der naturligvis enten kunde være Frifindelse af den Anklagede eller Domfældelse.

Det var dog langt fra enhver Skyldig, der blev afsagt Dødsdom over. Dette skete kun i de alvorligste og farligste Tilfælde, hvor man mente ikke at kunne forsvare at undlade en Likvidering.

Var en Stikker dømt til Likvidering, gik der Rapport og Indstilling herom til Frihedsraadet, og hvis dette efter at have sat sig ind i Sagen gav Likvideringsudvalget Medhold, blev den paagældende Stikker opført paa Listen over Folk, der skulde likvideres.

Naar Talen er om Stikkere, maa man gøre sig klart, at det er ikke enhver, der har angivet Folk fra Modstandsbevægelsen, som man kritikløst hefter Stikkernavnet paa. Saaledes har man ikke indenfor Modstandsbevægelsen villet anse den for Stikker, der under alvorlig Tvang, f. Eks. Tortur, har opgivet, hvad de eventuelt vidste, og dette Synspunkt har været anlagt, hvad enten den Paagældende selv hørte til den aktive Modstandsfront eller ej. Men man ansaa det for den Paagældendes uomgængelige Pligt at gøre alt, hvad der

stod i hans Magt, for at underrette de derigennem Truede om det. Var dette umuligt paa Grund af Omstændighederne, hvis han f. Eks. blev tilbageholdt af Tyskerne, blev han dog anset for ansvarsfri.

Indenfor Modstandsbevægelsen kendte man af smertelig Erfaring de Midler, som Gestapo og Hipo bragte i Anvendelse for at faa en Frihedskæmper til at tale, — det var Tortur saa barbarisk, at kun de allerfærreste normale Mennesker kunde staa for det. Det var derfor en fast Regel, at hvis en Patriot blev indfanget af Fjenden, saa maatte hans Gruppe regne med, at den kunde blive afsløret og straks tage sine Forholdsregler, hvilket som oftest betød, at den i hvert Fald midlertidigt spredtes og gik endnu dybere under Jorden.

Ogsaa fra Englændernes Side udfærdigedes der Lister over Stikkere, der skulde likvideres. Secret Service havde Mandskab her i Landet under hele Besættelsen, der blandt andet udførte Spionage og Kontraspiration. De engelske Stikkerlister gik ogsaa til Modstandsbevægelsen, der har likvideret ikke saa faa Stikkere efter engelsk Anvisning og dermed direkte under de Allieredes Ansvar. Belært af dyrekøbte Erfaringer gik man i Slutningen af 1944 og Begyndelsen af 1945 saa vidt, at enhver Hipo- og Schalburgmand blev anset for Stikker, og derfor blev der givet Modstandsbevægelsens Folk *carte blanche* til at likvidere ethvert Medlem af disse Landsforræderkorps.

HVORDAN STIKKERNE BLEV AFSLØRET

Det er ikke af mindst Interesse at erfare lidt om, hvordan Stikkerne blev afsløret.

Her skal nu først omtales de Stikkere, der kunde optræde indenfor Modstandsbevægelsens Grupper.

For at afsløre disse, der jo trængte ind i de illegale Grupper som Spioner, var det nødvendigt at have organiseret en Slags Kontraspionage indenfor Frihedsbevægelsens egne Rækker.

Selv om man gjorde sig den største Umage med Hensyn til at sortere Tilgangen til Grupperne og meget nøje undersøgte en Persons Forhold, inden han blev optaget, regnede man dog stadig med den Mulighed, at „forkerte“ Folk kunde snige sig ind, og derfor maatte Sikkerhedssystemet faktisk virke paa den Maade, at samtlige Medlemmer af Grupperne havde Pligt til at overvaage hinanden, foruden at Systemet ogsaa virkede paa anden Maade.

Hvis et Medlem af en Gruppe blev taget af Gestapo eller Hipo, blev man straks dobbelt vagtsom, — der kunde være en Stikker i Gruppen!

Hændte det, hvad adskillige Gange var Tilfældet, at en Gruppe mistede den ene Mand efter den anden eller maaske et større Antal paa én Gang, blev Opmærksomheden i særlig Grad henvendt paa de tilbageværende Gruppemedlemmer, der i saa Fald blev overvaaget, — for slet ikke at tale om, hvis en hel Gruppe blev taget paa nær en enkelt Mand, eller en enkelt Mand af en hel Gruppe igen blev løsladt. I saa

Fald klappede Saksen hurtigt sammen, og ofte med Resultat. Forræderen var naturligvis dødsdømt paa Forhaand.

Det kunde ogsaa hænde, at et Gruppemedlems Nerver svigtede, — at han var ved at blive kulret og kollapsede under det ustandselige Nervepres, som Modstandsbevægelsens Folk maatte leve og virke under. Ogsaa af den Grund maatte man holde nøje Øje med hinanden, da man af Erfaring vidste, at slige Tilfælde, der var meget undskydelige og forstaaelige, kunde ende med, at den Paagældende bukkede under for Presset og — meget mod sin egentlige Vilje — kunde blive grebet af en uimodstaaelig Angstens Trang til at afsløre sig selv og sine Kammerater. Saadanne Tilfælde var yderst farlige, og saa snart det trak op til et saadant Svaghedsanfald hos en Illegal, maatte hans Kammerater selvsagt øjeblikkelig skride ind og sikre sig Mandens Person. I disse Tilfælde sørgede man for, at Manden omgaaende blev „eksporteret“, d. v. s. han blev for en Sikkerheds Skyld arrsteret og transporteret til Sverige. Som oftest genvandt han hinsidan Øresund hurtigt sin sjælelige Balance og var sine Kammerater dybt taknemmelige for deres resolute Indskriden. En saadan Mand behandlede man som en overanstrengt og syg Kammerat, og der var naturligvis ikke Tale om at drage ham til Ansvar. Men man kunde paa den anden Side naturligvis ikke forsvare at lade ham „gaa løs“.

Et alvorligere Tilfælde end de her nævnte indtraadte under Modstandskampen indenfor Korpset Holger Danske, da et af dets udmærkede og velansete Medlemmer, hvis Døgnavn var Søren, pludselig fandtes opført paa Englændernes Liste over Stikkere, der absolut skulde likvideres. Hans Kammerater nægtede rent ud at tro paa Muligheden af, at der skulde være den mindste Smule i Vejen med ham, men for en Ordens Skyld blev han taget i Forhør. Efter dette og en indgaaende Undersøgelse meddelte man Englænderne, at

der intet var at udsætte paa Manden, og at der maatte foreligge en Misforstaaelse. Men Englænderne blev ved deres og forlangte Manden likvideret. Holger Danske svarede, at det kunde de ikke gaa med til, da de absolut ingen Beviser havde fundet imod „Søren“, men paa Englændernes indtrængende Forlangende gik man med til at arrestere ham og overgive ham i Englændernes Hænder. Saa maattede selv om Resten, hvis de ikke vilde præstere Beviserne overfor Holger Danske. „Søren“ blev derpaa arresteret og udleveret, og Englænderne likviderede ham omgaaende. Indenfor Holger Danske er man ikke i Tvivl om, at Englænderne havde haft fældende Beviser imod „Søren“, selv om de ikke ønskede at meddele dem.

I Bestræbelserne for at faa afsløret Stikkerne havde Modstandsbevægelsen særligt udvalgte Folk, der havde det overordentlig farlige Job at lade sig optage i Schalburg- og Hipokorpene. De paagældende enestaaende dristige og tapre Patrioter løb den dobbelte Risiko at blive afsløret af Schalburg- eller Hipofolkene og dermed være fordømt til en naadeløs Skæbne og at blive regnet for Stikker og Landsforræder af Modstandsfolk, da jo kun den snævraste Lederkreds var kendt med disse prægtige Mænds virkelige Indsats, og likvideret af deres egne Kammerater. Disse Kontraspioner udførte et enestaaende dygtigt og dristigt Arbejde og hjalp til at afsløre et stort Antal danske Stikkere.

Mange Stikkere blev ogsaa afsløret ved Modstandsbevægelsens gentagne Kup paa Posthusene, hvor de trængte ind og sikrede sig hele Sække med Post til Dagmarhus og Shellhuset. I disse Postsække fandt de Hundredevis af Stikkerbreve til Tyskerne og deres Haandlangere, og mange var let-sindigt nok forsynet med Afsenderens Navn og Adresse, saaledes at disse Landsforrædere var temmelig lette at finde.

Endelig var Modstandsbevægelsens Tusinder af Folk altid

lutter Øjne og Ører. Der holdtes Døgnet rundt Kontrol med, hvem der færdedes fra og til Shellhuset, Dagmarhus og alle andre Tilholdssteder for Fjenden, og overalt i hele Landet vogtede man paa Rygter og fortrolige Meddelelser blandt Folk, der omhandlede Stikkervirksomhed. Ikke mindst var man vaagen paa alle store Arbejdspladser og i de store Firmaer og Forretninger overfor alle mistænkelige Persner, ligesom ogsaa Restauanter og Kaffebarer blev overvaaget. De sidstnævnte Steder er ikke saa faa Stikkere blevet afsløret af aarvaagne Frihedsfolk, der havde anbragt sig som Lytteposter.

Ogsaa Politiet var virksomt og arbejdede, især efter at det var gaaet under Jorden, med stor Ihærdighed paa at opklare Angiverisager og holde det fældende Materiale klart til Befrielsesdagen.

Til sidst maa nævnes den meget væsentlige Omstændighed i Kampen mod Stikkerne, at de Patrioter, der blev arresteret af Gestapo og Fjendens Haandlangere, ofte havde en stærkt begrundet Mistanke om, hvem der kunde have angivet dem, og at Patrioter under deres Fangenskab hos Fjenden i mange Tilfælde havde Lejlighed til at gøre sig bekendt med Stikkerne. De Patrioter, der igen slap ud af Fangenskabet, kunde derfor næsten altid medbringe godt og sikkert Materiale imod Stikkerne.

Blandt de mange Illegale, der under Besættelsen maatte bringe sig i Sikkerhed i Sverige, opererede Stikkerne naturligvis ogsaa. Gang efter Gang hændte det, at Gestapo sendte erfarne Stikkere over Sundet, for at de skulde udgive sig for flygtede Illegale og under dette Dække spionere blandt de ægte Illegale derovre. Modforholdsregler var ogsaa sat ind her, og specielle Folk fra Modstandsbevægelsen, nemlig flygtede Politifolk, havde til Opgave at modtage de Nyankomne

og undersøge deres Forhold. Var der noget i Vejen med en Mand, sikrede man sig hans Person til senere Afregning.

Og nu efter Befrielsen har man mange andre Hjælpe midler til Raadighed, først og fremmest Gestapofolkene selv og deres Materiale. De arresterede Gestapomænd er som Regel mere end villige til at afsløre deres danske Hjælpere, — ogsaa et typisk Raaddenskabens Træk blandt disse Individier. Ofte gør de det naturligvis i Haab om selv at slippe billigere derved, — eller ligefrem for at trække saa mange andre som muligt med sig i Faldet.

STIKKERE LIKVIDERES

I Uskadeliggørelsen af Stikkerne var det altid Revolveren eller Maskinpistolen, der talte det sidste Ord.

Der var aldrig Tale om forudgaaende Mishandling eller Anvendelse af Vold for at faa Forbryderne til at tale. Men langt de fleste af dem var af en saadan Mentalitet, at de — stillet overfor Frihedskæmpernes Vaaben — brød sammen og tilstod. De var, kort sagt, gennemgaaende lige saa fejge, naar de selv sad i Saksen, som de var kyniske og grusomme, naar de i Ly af Fjendens Bajonetter kunde terrorisere deres Landsmænd.

Men hvem var saa Manden bag Revolveren eller Maskinpistolen?

Det er klart, at Tyskerne yndede at fremstille denne Mand som en Morder og Forbryder for at besvindle det danske Folk, — det er tildels forstaaeligt, at et Faatal naive Danskere gik paa Fjendens Limpind, men det er i en uhyggelig Grad ubegribeligt, at en Mand som Hartvig Frisch endnu i Dag ikke undser sig for at anlægge samme Betragtning.

Paa et vist, temmelig sent Tidspunkt under Besættelsen var der givet Modstandsgrupperne carte blanche til at skyde enhver uniformeret Hipo- eller Schalburgmand ned, men det var langt de færreste Frihedsfolk, der benyttede sig heraf. Selv i den haardeste Kamp for sit Lands Liv og Frihed er det nemlig ikke enhver givet med koldt Overlæg at dræbe et andet Menneske, selv om dette andet Menneske er en overbevist Landsforræder og Morder.

For en Mand med dansk Mentalitet og Opdragelse er det i Almindelighed en tung Byrde, ja, en stor Prøvelse og Sjælebelastning at skulle tage et andet Menneskes Liv. Det var ikke noget, nogen gjorde med Glæde eller af naturlig Lyst, deri ligger den afgørende Forskel mellem Fjendens sadistiske Bødler og den danske Frihedskæmper.

Men det var et Job, der skulde og maatte udføres, — og det blev udført som en Pligt, en Soldaterpligt, om end en tung Pligt.

Til de egentlige Stikkerlikvideringer blev kun anvendt erfarne og veltrænede Folk, hvis Nerver havde bestaaet deres Prøve. Thi meget var afhængigt af, at en Likvidation skete præcist og med usvigelig Sikkerhed.

De Folk, der skulde likvideres, og det var jo kun de værste blandt Stikkerne, var næsten altid komplet hensynsløse og samvittighedsløse Folk, der ikke betænkte sig et Sekund paa at skyde løs til højre og venstre paa selv de mest befærdede Steder, hvis de følte sig truet ... eller hvis de bare følte en øjeblikkelig Trang til at se Blod.

De var velbevæbnede og tit fremragende Skytter.

Endelig var de største blandt dem som Regel omgivet af en Livvagt med nøjagtig samme Indstilling. Et Flertal af dem var ligefrem rekrutteret blandt den danske Forbryderverden.

Man vil heraf forstaa, at der indenfor Modstandsbevægelsen nødvendigvis maatte udvikle sig en lille, men fremragende Elite, baade moralsk og vaabenmæssigt, der blev Specialister i Stikkerlikvidering. Det var ikke blot nødvendigt, det var simpelthen en logisk Følge af Forholdene.

Det er ikke nogen Hemmelighed, at det især var B O P A og H o l g e r D a n s k e, der foruden Sabotagen specialiserede sig om Stikkerlikvideringerne.

Men det bør tillige fastslaaes, at det var enhver Friheds-

kæmper paa det strengeste forbudt at bruge Vaaben i alle andre Tilfælde, med mindre den paagældende selv var kommet i overhængende Livsfare.

Det kunde hændes, at en bestemt Gruppe eller en bestemt Mand fik Ordre til at foretage en Likvidering, men som oftest meidte en Gruppe eller en Mand sig frivilligt til at udføre denne Pligt, og de Paagældende maatte naturligvis under ingen Omstændigheder likvidere en Mand, forinden de paa langt ud betryggende Maade havde konstateret hans Identitet. Der er da saa godt som heller ingen Fejltagelser fundet Sted i disse alvorlige Sager.

Man kan vel regne med, at ialt et Par Tusind Stikkere paa betryggende Maade blev kendt skyldige til at blive likvideret.

Men deraf lykkedes det kun Modstandsbevægelsen at likvidere mellem 150 og 200.

Disse Tal er dels Udtryk for, hvor forsigtigt og omhyggeligt Modstandsbevægelsen gik frem i denne Sag, dels for hvor vanskeligt det var at eksekvere Dommen over Landsforræderne. Mangfoldige Stikkere har reddet Livet derved, at Modstandsbevægelsens Folk vægrede sig ved at skyde dem paa Steder, hvor der var blot mindste Risiko for, at tilfældige Mennesker kunde komme i Fortrød eller blive ramt, — ikke af Frihedskæmperne selv, men af Stikkeren eller hans Hjælpere.

En af Holger Danskes bedste og mest betroede Mænd, „Herman“, der længe jagede selveste Hipochefen, Hauptsturmführer Erik W. Petersen, havde saaledes ved flere Lejligheder denne berygtede Landsforræder og Storstikker paa Kornet, men undlod hver Gang at skyde, fordi der var tilfældige Mennesker i Nærheden. Dette skete saaledes flere Gange paa Strøget i København, hvor Forbryderen meget vel kunde være skudt ned, uden at Risikoen

havde været synderlig stor i det givne Øjeblik, men dog var til Stede.

Naturligvis skal Mændene, der har haft det haarde og risikable Job at likvidere Stikkerne, ikke nævnes ved Navn. De ønsker det ikke selv, fordi de ikke er ude efter Helteglorie eller den Slags, men ser saadan paa det, at de kun har udført deres Pligt. Modstandsbevægelsen som Helhed ønsker det heller ikke.

Men det vides fuldt vel, hvem der har foretaget de forskellige Likvideringer, idet der altid blev indgivet Rapport bag efter.

Modstandsbevægelsen har saaledes hele dette omfattende Materiale klart til Brug i givet Fald.

Da det i Forvejen er offentligt bekendt, kan det naturligvis ogsaa godt siges her, at „Flammen“, alias Bent Faurschou-Hviid, der nu ligger begravet i Ryvangen sammen med sine faldne Kammerater, og som isøvrigt var i nært Samarbejde med førnævnte „Herman“, var en af de dristigste og sikreste Stikker-Likvidatorer. „Herman“ har vist sig som hans værdige Efterfølger.

Hvorledes er selve Likvideringerne nu foregaaet?

Ja, det er jo et Emne, der kunde bygges mangfoldige spændende Eventyr over, der nemt kunde staa Maal i Spænding med kulørte Hæfter og lidt til. Men det er ikke Hensigten med dette Skrift, tværtimod. Hvad vi ønsker er en nøgtern og saglig Skildring til Aflivelse af Rygter om og Forsøg paa Ophidsning imod de saa dødsens nødvendige Forholdsregler imod Stikkerne.

Et Par typiske Eksempler gives her.

En af Topfigurerne paa Listen over de yderst farlige Personer i Fjendens Sold, som det var absolut nødvendigt at faa uskadeliggjort, fordi han allerede havde stukket et stort Antal Patrioter og ført dem en skændig Skæbne med Tortur

og Død i Vold, og fordi han stadig arbejdede paa at føre endnu flere Patrioter den Vej, var tidligere omtalte Chef for Hipo, Hauptsturmführer Erik W. Petersen. Hans Forbrydelser var saa mangfoldige og saa uhyggelige, at han selv under normale Retsforhold vilde være hjemfaldet til strengeste Straf.

Denne Herre, der var udgaaet fra det danske Politi og forøvrigt ogsaa havde stukket mange af sine gamle Kolleger, var imidlertid ikke let at faa Ram paa. Han nød den største Bevaagenhed hos selveste Himmler og var, som alle de stornazistiske Blodhunde, til Stadighed omgivet af en stærk Livvagt, der altid havde Skyderen parat. Selv var han naturligvis ogsaa altid svært bevæbnet og stedse forberedt paa et Attentat. Han residerede paa Københavns Politigaard, hvis Chef han ligeledes var.

I lange Tider ad Gangen vovede Hr. Hauptsturmführeren med det for hans Slags karakteristiske Mod ikke at forlade sit sikre Tilholdssted, Politigaarden, og naar det endelig skete, var det som Regel i lukket Bil, der efter de bedste Mønstre tordnede afsted gennem Gaderne med Beskyttelse baade for og bag. Det var derfor meget svært at komme ind paa Livet af ham.

En sjælden Gang kunde det dog hænde, at han begav sig ud i Byen til Fods, og da altid civilklædt. Og naturligvis med sin Livvagt, de saakaldte „Planeter“, omkring sig, — Planeter kaldet, fordi de altid bevægede sig rundt om deres Fiksstjerne!

Det var kun faa Københavnerne, der kendte Erik W. Petersen af Udseende, og skønt hans Signalement med Billede naturligvis cirkulerede indenfor Modstandsbevægelsen, var det ogsaa kun de færreste Frihedskæmpere, der kendte ham personlig.

Holger Danske havde paataget sig den Opgave at

uskadeliggøre „Københavns Bøddel“, og Kompagnichef Hermann var Sjælen i Foretagendet.

Men Jagten blev baade vanskelig og langvarig.

Man vidste, at Erik W. Petersen havde en Bolig ogsaa udenfor Politigaarden. Men han skiftede Bolig Tid efter anden og opholdt sig stedse mere og mere paa Politigaarden.

Dag og Nat bevogtede man Politigaarden og holdt Øje med dem, der gik ind og ud. Og fik man bare et Glimt af Hipochefen, blev det straks rapporteret, og Jagten gik ind.

Men hver Gang mislykkedes alle Anstrengelser for at komme Forbryderen paa Skudhold paa et sikkert Sted.

Som nævnt blev Hipochefen flere Gange antruffet midt paa Strøget ved højlys Dag, men her afholdt Frihedskæmperne sig fra at skyde paa ham af Hensyn til de Spadserende i Gaden, skønt de var klods op ad Manden.

Helst vilde man ogsaa i dette Tilfælde have forsøgt den foretrukne Taktik: At sikre sig den Paagældende levende for at faa Lejlighed til at underkaste ham Forhør. Dette vilde have været særlig værdifuldt overfor en Mand som Hipochefen, der jo sad inde med Masser af vigtige Oplysninger, men Ordren fra højeste Sted lød paa, at noget saadant under ingen Omstændigheder maatte forsøges, — dertil var Erik W. Petersen en alt for farlig Mand. Det gjaldt her kun om eet: At faa ham udryddet og derved uigenkaldeligt gjort uskadelig.

Denne Ordre blev naturligvis fulgt.

Men al Jagt paa Hipochefen syntes forgæves, — det var ikke muligt at faa ham i Nettet, skønt man flere Gange var ved at faa det strammet om ham.

Efter fire Maaneders intens Jagt var man ved helt at opgive Sagen, skønt man havde helt op til fire store Grupper sat ind paa ham paa én Gang.

Men en Dag lykkedes det alligevel.

En solkar Dag i (Efteraaret 1944) havde Frihedskæmpere sporet Hipochefen til Ny Kongensgade, en ret lille og ret utrafikeret Gade ikke langt fra Politigaarden. Et større Antal Frihedskæmpere rykkede straks ud, og skønt det var midt paa Eftermiddagen, foretog man en fuldstændig Afspærring af hele Gaden, der i begge Ender blev lukket af Frihedskæmperne, saaledes at „Vildtet“ ikke havde nogen Chance for at slippe ud. Med Maskinpistolerne skudklare besatte Frihedskæmperne de nærmeste Opgange, hvorfra de kunde bestryge hele Gaden.

Det siger sig selv, at man ikke aabenlyst kunde spærre Gaden, men maatte lade Trafikken passere uhindret, — forblive helt skjult for de tilfældige Forbipasserende kunde det naturligvis ikke, at der var et eller andet i Gære, og Folk foretrak da ogsaa frivilligt at forsvinde igen.

Midt i Gaden var en sort, lukket Bil kørt op, — en fuldt-bemandet Gestapobil, hvis Mandskab dog forholdt sig afventende. Der er ingen Tvivl om, at de havde fattet Mistanke ved Synet af de mange unge Mænd, der var troppet op og havde taget faretruende Stilling i hele Gaden, men de har formentlig fundet Partiet for ulige til at turde vove en Kamp. Komme af Vejen kunde de heller ikke.

I samme Øjeblik Erik W. Petersen traadte ud af sin Gadedør, knaldede en Maskinpistolsalve, — den mest forbrudende og mest afskyede Hipomand i Danmark var sendt i Døden i et Brøkdelt af et Sekund.

Frihedskæmperne ventede nu, at Gestapobilens Mandskab ikke længere vilde kunne holde sig tilbage fra Aktion, men Tyskerne var aabenbart nærmest lammet af Angst for, at det nu skulde blive deres Tur. Ikke en af dem gjorde Mine til at bruge deres Vaaben, hvorefter Frihedskæmperne efter at have ventet nogle Minutter trak sig tilbage og forsvandt

i Ro og god Ordén. Aktionen var lykkedes totalt og uden fjendtlig Indgriben af nogen Art.

Denne lille Affære i Ny Kongensgade viser paa en smuk Maade den Disciplin og ubrydelige Selvbeherskelse, der var blandt Frihedsfolkene. Skønt det havde været dem den letteste Sag af Verden at knalde hele Gestapobilens Mandskab ned samtidig, blev der ikke løsnet et Skud mod Tyskerne. Ordren om ikke at indlade sig i Ildkamp med Tyskerne uden i yderste Selvforsvar for ikke at provokere det tyske Militær var paa det strengeste blevet overholdt, skønt man levende kan sætte sig ind i, hvordan det maa have kriblet i Frihedskæmpernes Fingre efter at trykke Maskinpistolerne af mod Fjendens forhadte Repræsentanter.

Men lige saa dramatisk en Stikker-Likvidering kan skildres, lige saa udramatisk kan det ogsaa gøres, — og lige saa udramatisk kan selve Handlingen ogsaa have været.

Tidligere omtalte Fr Delbo, der vistnok blev Stikker af formaaget Kærlighed til en Mand, der tilhørte Frihedsbevægelsen. havde gjort sig til Speciale at tilbyde Frihedsfolk Ly i sit Hjem for derefter at underrette Gestapo, der faldt over Frihedskæmperne, naar de om Morgenen forlod deres formodede Beskytterindes Bopæl, blev ogsaa jaget længe. Hun fik Nervesammenbrud og blev af Tyskerne sendt paa Rekreation til Norge. Da hun senere vendte tilbage, genoptog hun sin Stikkervirksomhed, idet hun ofte skiftede Navn og Adresse.

En Dag blev hun antruffet af to Frihedskæmpere, der kendte hende, idet hun var blevet udpeget for dem. De indlod sig med hende og blev opfordret til at søge Ly hos hende. Da hun havde ført dem ind i en Port paa Sct. Annæ Plads, trak de deres Revolvere og skød hende ned.

En Stikker kom midt om Dagen spadserende paa Amagerbrogade. Han anede Fred og ingen Fare for sit Vedkommende, idet han aldrig havde foretaget sin forbryderiske

Haandtering paa anden Maade end ved pr. Brev at indgive Anmeldelser til Dagmarhus og faa sine Honorarer tilsendt paa fingeret Maade. Han var derfor bombesikker paa, at ingen kunde mistænke ham.

Han standser foran et Forretningsvindue og ser lidt paa de udstillede Ting. En Mand glider stiltfærdigt hen paa Siden af ham og kigger ligeledes ind ad Butikkens Rude. Endnu aner Stikkeren ikke Uraad.

Da staar der pludselig en Mand paa hans anden Side, — og Stikkeren bliver let utilpas paa Grund af sin daarlige Samvittighed og vender sig for at gaa. Men hans Vej spærres af en tredie Mand, der har stillet sig bag ved ham. Det hele foregaar midt i Menneskemylderet paa Amagerbrogade midt paa Dagen, og dog er der overhovedet ingen, der bemærker noget. Faa Skridt borte kommer en Klynge tyske Soldater trampende, — og en af de berygtede tyske Politipatrouiller med fældede, skudklare Geværer slentrer afsted paa det modsatte Fortov.

Og dog er Stikkeren klar over, at der er intet for ham at stille op.

Manden bagved ham, som han nu har vendt sig om imod, holder højre Haand i Jakkelommen. De to Mænd ved Siden af ham er rykket ham tæt ind paa Livet, saa deres Skuldre næsten berører hans. Nogle tavse, ildevarslende Sekunder forløber. Stikkeren er skrækslagen og tør ikke røre sig eller aabne Munden.

Manden foran gør et kort Kast med Hovedet og siger roligt og dæmpet: — Jeg ønsker at tale med Dem, — De kan regne ud, hvem vi er! Et Ord eller en Bevægelse, og jeg skyder! Gaa roligt den Vej, — ned ad Gaden!

Stikkeren har intet Vlagt. Skønt hans Ben ryster, saa han daarligt kan holde sig oprejst, maa han adlyde. Manden med den iskolde, beslutsomme Ro, der tydeligt stod at læse i hans

Øjne, er lige i Hælene paa ham. Han gaar, som om han slet ikke kender de tre Mænd, der slentrer afsted lidt foran ham.

En af de to Mænd, der er paa Siden af Stikkeren, og som gaar, som om de alle tre er i jævn, dagligdags Samtale, puffer let med Skulderen til Stikkeren, da man naar hen til et Hjørne, — det lille, sluttede Selskab drejer ned ad en stille Sidegade til et Anlæg, der er klemt inde mellem høje Huse. Under Grønsværet med Blomsterne er der udgravet et Beskyttelsesrum.

Uden at nogen skænker det Opmærksomhed, staar Mændene et Øjeblik og snakker om disse Beskyttelsesrum. Saa forsvinder tre af dem ned i den underjordiske Cementhule. Den ene bliver tilbage. Smaanynnende ser han sig omkring, — højre Haand hviler i Jakkelommen.

Saa snart de tre Mænd er kommet ned i Beskyttelsesrummet, faar Stikkeren Ordre til at tage Hænderne i Vejret. Manden bekræfter sin Identitet, — og denne bekræftes yderligere af de Papirer, han bærer paa sig. Et nylig lukket Brev, som han har i Lommen, og som er adresseret til Dagmarhus, bliver brudt, — og det sikreste Bevis er i Patrioterne Hænder. En tysk Vaabentilladelse er ogsaa afslørende. Det er unyttigt at forsøge at nægte. Forhør optages paa staaende Fod, og Manden tilstaar sine Forbrydelser. Samtidig røber han et Par Kolleger. Da Forhøret er endt, faar Stikkeren Ordre til at vende sig om mod Væggen, — han adlyder med den kolde Sved sprækkende paa Panden. Han faar knap Tid til at mærke noget, før et Nakkeskud rammer ham paa nært Hold og sender ham i Døden.

Faa Minutter efter er de tre Patrioter forsvundet fra Stedet, — ingen har lagt Mærke til noget som helst i Gaden —.

Den ligeledes tidligere nævnte Robert Sustmann-Ment, der allerede mens han var i det danske Politis Tje-

nexte udmærkede sig ved forbryderiske Tilbøjeligheder, hvorfor han blev udstødt af Korpset, blev likvideret. I den illegale Presse betegnedes dette Individ som „et af de uhyggeligste Fænomener i Krigstidens Danmark“. Han var Stor-Stikker og Skyld i ikke saa faa danske Patriots Død, ligesom han personlig havde deltaget i Mishandling af fangne danske Patrioter. Han opnaaede ret tidligt den Ære at komme paa Listen over de Stikkere, der ubetinget maatte likvideres.

Ment, der indtog en ret høj Charge indenfor Gestapo, mødte sin velfortjente Skæbne den 7. August 1944 paa Forperronen af en Linie 16, mens han var paa Vej fra sit Hjem paa Jagtvejen til sit „Arbejde“ i Shellhuset.

Modstandsbevægelsen havde længe haft Ment under Observation. Den nævnte Dag blev han observeret paa Sporvognen af to Frihedskæmpere, der stod ved Stoppestedet ved Fælledvej. De enterede Vognen, og da denne sagtnede Farten lidt før Stoppestedet inden Dronning Louises Bro, gik de gennem Vognen ud paa Forperronen, hvor den ene af dem tømte sin Revolver mod Stikkeren, mens den anden skulde dække dem mod eventuelle Overraskelse. Af Overraskelser kom der imidlertid ingen, og de to Frihedskæmpere kunde uantastet springe af Sporvognen og bringe sig i Sikkerhed.

Ments Kone, Ella S u s t m a n n M e n t, der var lige saa berygtet en Stikker og Provokatør, og som havde været ansat paa Telefonhuset, hvor hun var alle Skræk og Rædsel, blev likvideret fire-fem Maaneder senere. Ogsaa denne Likvidation formede sig ret udramatisk.

Stikkerkvinden, der gjorde Tjeneste paa Shellhuset, kom spadserende i Fyensgade paa Nørrebro med sine to Hunde en Eftermiddag. En Cyklist, der langsomt var fulgt efter hende i nogen Tid, kørte pludselig op paa Siden af hende og ramte hende med en Række øjeblikkeligt dræbende Revolver-

skud, hvorefter han uantastet af nogen kørte bort omkring nærmeste Gadehjørne.

Et ungt Pigebarn, der excellerede som Stikker sammen med sin Kæreste, indtil denne blev skudt, fortsatte derefter sammen med en Veninde sine Forbrydelser, som var saa meget desto værre, fordi hun ikke angav Folk, som hun vidste var fra den aktive Modstandsbevægelse, men simpelthen angav paa maa og faa, idet hun søgte Bekendtskab med unge Mænd, hun tilfældigt mødte paa Caféeer, og som hun provokerede til blot at sige et nedsættende Ord om Tyskerne. Derefter gik hun ud og telefonerede efter Hipo, der kom og tog de paa-gældende under Mænd med sig for at mishandle og muligvis dræbe dem. Denne lille Stikkertøs havde allerede drevet sin skændige Trafik i længere Tid, inden Frihedsbevægelsens Folk gennem Afhøringer rundt om paa visse Caféeer fik hende indkredset og fik konstateret hendes Navn og Bopæl. De overvaagede derefter hendes Bopæl, og da hun kom hjem, trængte de ind til hende og arresterede hende efter at have konstateret hendes Identitet, og efter at hun havde aflagt en foreløbig Tilstaaelse om de Forbrydelser, hun sigtedes for. Hun blev taget med i en ventende Bil til det øde Terræn omkring Søborg Mose, hvor hun kom under detailleret Forhør. Hun optraadte med stor Kynisme og Frækhed og pralede af sine Forbrydelser. Hun blev uskadelliggjort med Revolver-skud.

Saaledes kunde man oprulle det ene Billede efter det andet af Stikkerlikvideringer, men det turde være overflødigt. I store Træk ligner alle Handlingerne hinanden. Naturligvis gik det ikke altid lige glat, — der var forbundet den største Risiko dermed. I adskillige Tilfælde mislykkedes det helt, i andre kostede det Liv eller Frihed for Patrioterne.

MANDEN BAG REVOLVEREN

I Diskussionen om Stikkerlikvideringerne maa man naturligvis ikke glemme at høre, hvad de mener om Sagen, der havde det tunge Hverv at foretage Likvideringerne. Det illegale Blad Fri Presse havde saaledes en Samtale med en af disse Patrioter, der formede sig karakteristisk og ikke giver Indtryk af Forraaelse eller overhovedet af Mord-Tendenser. Det hedder heri:

— Ja, jeg har altsaa dræbt nogle Stikkere. Det er ikke noget rart Job, men nogen skal jo gøre det. Det kan ikke nytte noget, at alle holder sig tilbage, fordi det er ubehageligt. Men det er ikke et Arbejde, man værner sig til. Heldigvis, — for den, der gjorde det, maatte have en Karakterbrist. Det er en mærkelig Følelse om Aftenen at sætte sig til Middagsbordet med sin Kone efter at have skudt en Mand om Eftermiddagen. Udenforstaaende synes maaske, der er noget raat i det, — og ogsaa selv kan man faa Anfægtelser, men man maa ikke et Øjeblik glemme, hvorfor vi gør det.

Han ser heller ikke meget raa ud, som han sidder dér foran mig. Det er en ganske almindelig, velklædt Mand først i Tyverne. Han har et fast Haandtryk og ser Folk lige i Øjnene. Han taler hurtigt og leder ikke efter Ordene, men naar han taler om Landsforræderne eller om det, de gør Kampen til en Pligt for os, mærker man bag Ordene en Følelse saa stærk, at Ordene ikke rigtig vil give Dækning nok for den.

— Naar man vil bedømme de Stikkerdrab, vi foretager, fortsætter han, maa man holde fast ved, at det i intet Til-

fælde drejer sig om Straf, men altid om Nødværge. De „Danskere“, der i denne Kamp forraader deres Landsmænd til Fjenden, kan ikke bedømmes haardt nok, og jeg kan ikke kraftigt nok sige, at det bliver et ganske ubetinget Krav, at de efter Krigen straffes uden nogen Form for Blødsødenhed. Men i Øjeblikket giver vi os overhovedet ikke af med at dømme Stikkerne for deres Handlinger eller med at afgøre, hvilken Straf de har forbrudt. De Stikkere, der bliver skudt, dræbes udelukkende, fordi de paa Grund af Viden eller Personalkendskab er en dødelig Fare for os og vort Arbejde. Endnu mindre dræber vi naturligvis Folk paa Grund af deres Meninger. Noget andet er, at Stikkere ofte er Medlemmer af DNSAP. Vi slaas med Livet som Indsats. Ingen kan vente, at vi i en saadan Kamp skal afholde os fra at bruge de haardeste Midler overfor dem, der Dag og Nat arbejder paa at udlevere os til Henrettelseskolonnerne.

— Men havde Frihedsbevægelsen alligevel ikke staaet stærkere, hvis vi havde afholdt os fra at dræbe Stikkerne? Han tøver ikke med Svaret.

— Hvor Valget staar mellem enten at dræbe een Stikker eller at risikere mange af vore bedste Folks Liv og et alvorligt Afbræk i det Arbejde, der skal gøres, kan jeg ikke se, der kan være nogen Tvivl. Det er beklageligt, at vi har maattet gribe til den Slags Midler, men det har været uundgaeligt.

Jeg kører frem med endnu et af de Argumenter, kloge Folk har fundet mod Stikkerlikvideringerne: Frihedsbevægelsen i Norge har vist i lang Tid arbejdet uden at gribe til dette Middel. Viser det ikke, at det kan undgaas?

— Ogsaa herhjemme varede det jo længe, inden vi saa nødsaget til at slaa til, men efterhaanden som Frihedsbevægelsen vokser, griber Tyskerne til stadig mere brutale Overgreb, og før eller senere vil dette overalt medføre, at ogsaa

vi maa gibe til krassere Midler. Det er uundgaaeligt baade af praktiske og psykologiske Grunde. Og mens det viide være et Brud paa de Principper, vi kæmper for, at tage Gidsler, saadan som Tyskerne gør, er der principielt intet forkert i at skyde Folk, der har meldt sig som Soldater i Fjendens Hær, naar Kampen gør det nødvendigt. Og saa er der vist ikke nogen af os, der véd, hvor mange Stikkerlikvideringer der er forekommet i Norge. Men det er meget beskæmmende for os, at en Tysker har kunnet udtale, at der ikke var noget Land, hvor det var saa let at købe Haandlangere som i Danmark.

— Det maa alligevel være et forbandet Ansvar at tage, naar I knalder saadan en Mand ned. Tænk, hvis I tog fejl!

— Det var slet ikke til at holde ud, hvis man ikke var helt sikker. Men naar vi er kommet saa langt, at det er bestemt, at den eller den skal skydes, er vi ganske overbevist om Nødvendigheden. Der gaar et meget stort og grundigt Arbejde forud!

— Er I saa klar til at skyde, naar Undersøgelsen er afsluttet?

— Nej, saa sender vi først det indsamlede Materiale opad til Organisationens øverste Ledelse, der atter gennemprøver det, inden Manden „frigives“.

— Det maa være et farligt, men ogsaa et spændende Arbejde...

— Farligt er det naturligtvis. Det skal man gøre sig klart een Gang for alle, men ellers ikke tænke for meget paa. Vise af de Herrer Stikkere er meget koldblodige, — og Dygtigheder paa deres eget beskidte Omraade. En af Tyskernes helt store Kanoner, som vi var ude efter for nogen Tid siden, blev klar over Situationen, endnu før vi fik Skyderne frem. Han naaede at saare en af mine Kammerater, før vi fik Ram paa ham. Det er iøvrigt en mærkelig Fornemmelse at

staa dér paa en almindelig befærdet Gade og vente med ladet Revolver i Lommen. Man har en Følelse af, at alle, der gaar forbi, kan se, hvad man er ude paa. Men det er selvfølgelig noget Sludder, og Folks Nysgerrighed har vi omsider faaet Bugt med. De skal nok komme væk, naar Skyderiet begynder.

— Mærker I, om Folk har Sympati med Foretagendet?

— Det kan du tro. Det er betegnende, at vi forleden kunde stille os op paa en Villavej ud for en kendt Stickers Bopæl og samle en Maskinpistol. Folk rundt omkring saa efter, hvad der gik for sig, og trak sig saa tilbage fra Vinduerne. Ingen drømte om at slaa Alarm. Folk har Sympati for os. Man kan høre selv ældre, satte Folk udtale deres Tilslutning til vort Arbejde, men mange uforstaaende forstaaer vist ikke rigtig, hvor svært og farefuldt Modstandsbevægelsens Arbejde er. Alene det altid at skulle være paa Vagt. Det er nu rart, det snart er forbi...

— Naa, ogsaa i den Retning deler I altsaa de Følelser, vi andre har?

— Ja, det er klart. Det er ikke Folk med en særlig Eventyrpsyke, der laver den Slags Ting. Endnu mindre er det naturligvis for Penge, vi arbejder. Vi faar ikke saadan som Stikkerne en vis Sum pr. Hoved. Vi, der har været med til at dræbe Stikkere, arbejder naturligvis til daglig som almindelige Sabotører, og vi faar, ligesom alle de andre indenfor de illegale Organisationer, en fast maanedlige Understøttelse, hvis vi har maattet opgive det sædvanlige Arbejde, og ikke paa en eller anden Maade kan klare os alligevel. Og den Understøttelse vil vist ingen kalde fyrstelig.

— Hvad saa, naar det er forbi? Der maa da vel ske en Undersøgelse af de enkelte Stikkerlikvideringer fra dansk Politis Side for at konstatere, at der ikke er sket noget Misbrug?

— Jeg tror, Politiet er klar over alle de Tilfælde, hvor der

foreligger Stikkerlikvidering. Skulde der opstaa Tvivl i enkelte Tilfælde, vil Poltiet faa tilstillet Bevismaterialet for den Paagældendes Forbrydelser...

— — —

Ja, saaledes ser altsaa en af de Unge fra den aktive Frihedsfront paa sig selv og sit Job med at likvidere Stikkere, — vel nok det farligste og tungeste Job indenfor Modstandsbevægelsen overhovedet. Han er lige langt fra Helt og Lystmorder, — en ung, dansk Mand, der er overbevist om kun at gøre sig Pligt. Hans Syn paa Sagen deles sikkert af alle hans Kammerater. Og den bør naturligvis deles af hele det nu befriede danske Folk!

Stikker likvideres

Stikkerlikvideringen er i den senere Tid blevet et meget omdiskuteret Emne.

Men for at kunne tage Stilling til denne Gren af Modstandsbevægelsens Arbejde maa man sætte sig ind i hele Sagen og se den belyst fra alle Sider.

Denne lille Bog giver Dem netop alle disse Oplysninger, og De vil sikkert efter endt Læsning være enig med Modstandsbevægelsen i, at det var nødvendigt at uskadeliggøre disse raa og kyniske Forbrydere, som solgte deres Landsmænd til Nazibanditterne, og derfor var en stor Fare for Sabotørerne.

Kr. 3,50

FORLAGET LIBERTY

Ansvarshavende: H. E. Finnich